

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 2.

15. februarja 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

(Spisuje Jož. Škarbina, fajm. v Domačalah.)

Februar.

1. Sv. Ignaci škof in mučenec. Divje zverine, ki na vse gerlo zijajo, sv. Ignacija obdajajo. Bil je učenec sv. Janeza evangelista in škof v Antiohiji. Škofovska palica naznanuje škofa, palmova vejica pa mučenca. Bil je namreč od rimskega cesarja Trajana obsojen, za sv. vere delj divji zverini predveržen biti, da ga razterga očitno ljudstvu na ogled. Tudi morejo zverine tiste sirove vojake pomeniti, ki so ga iz Antiohije v Rim peljali; kajti sam pravi od njih: „Od Sirije do Rima moram se mnogo boriti z divjimi zverinami po suhi zemlji in po morju, po dne in po noči, ko imam deset levov vedno okoli sebe, to je deset vojakov, kateri zlobnejši prihajajo, ako se jim dobrota stori.“ Znamenite so tudi besede, ktere je izrekel, ko je že zaslišal leva rijuti, ki sta ga potem raztergala: „Jaz sem kakor žito Kristusovo; naj me divja zverina z zobmi zmelje, da bodem kakor čist kruh Kristusov.“

2. Svečnica ali očiščenje preč. D. Marije. Poseben praznik, „Svečnica“ imenovan, nas darovanja Kristusovega v tempeljno opominja, in podobe, v kojih se nam ova sv. prigodba pred oči stavlja, so skoraj vse enake. Vidimo v tempeljno duhovna, ki božje dete daruje, Marijo in Jožefa, Simeona in Ano; Simeon že star z dolgo brado, na nekterih podobah usmiljenega Jezusa objema, kojega mu je Marija dala, ter navdušen od sv. Duha prerokuje starček, da bode ovo dete kakor luč za razsvetljenje nevernikov, da bo pa tudi njeno dušo meč prebodel. (Luk. 2, 32. 35.) Za Simeonom se vidi Ana sklonjena od velike starosti. Dvoje gerlic ali dva mlada golobčeka sta ali že v kletki na tleh, ali ju pa kaka deklica v jerbaščeku ima, ali pa tudi Marija duhovnu podaja. To nas opominja daritve, koje je Marija po postavi pri ovi priložnosti doprinesla. (v. 24.) Tudi eden ali pa dva fantička s prižganimi svečami sta še zraven viditi. Sveča nas opominja Simeonovih besed, in v leta

spominj se tudi na Svečnico sveče blagoslovljajo. Luč pomenja Kristusa, ki je po besedah Simeona; „Luč v razsvetljenje nevernikom.“ Pri njem je vir življenja, v njegovi luči bodemo mi luč vidili. „On je prava luč, katera razsvetljuje vsakega človeka, ki na ta svet pride.“ (Jan. 1, 9.) Tega imajo nas vselej na altarjih goreče sveče opominjati.

Nek slaven podobar je pa ovo prigodbo takole malal: Vidi se znotrajšno tempeljna z visokimi obočnicami in velikanskimi stebri, skoz odperte vrata se pa vidi mesto Jeruzalemsko. Marija v širokem oblačilu, bel šapelj na glavi pred oltarjem stoji ter Simeonu dete podaja. Simeonu, lepemu in prijaznemu starčku, se nebeška navdušenost iz obličja sveti. Jožef, gorečo svečo v roci, Mariji na strani stoji. Izmed okolstoječih je opomniti deklica zeleno oblečena z dolgimi kitami, ki tik Marije stoji ter v jerbaščeku dvoje gerlic ima. Na stebre po tempeljnu se naslanjajo bolni, ki upajo kdaj od božjega deteta ozdravljeni biti.

3. Sv. Blaž, škof in mučenec. Sv. Blaž se mala v škofovski obleki, gorečo svečo v roki. Bil je namreč škof v Sebastii na Armenskem, kjer je tudi za cesarja Diokleciana ali Licina zavolj sv. vere svojo kri prelil. Že vjet je ozdravil nekoga mladenča, edinega sina svoje matere vdove; mladenč je bil požerl ribjo kost, ktera mu je v gerlu obtičala. Z železnimi grebeni so ga derli, zatorej ima na podobah ali že grebene pri sebi ali pa tudi dve goreče sveči, koje fantiču križema na vrat derži v spomin omenjenega čudeža; tudi zdaj še se v boleznih gerla na pomoč kliče, in ravno danes sv. cerkev Blažev blagoslov ljudem deli. Duhovnik nad vsakim pristopivšim takole moli: „Po priprošnji sv. Blaža škofa in mučenca, obvaruj te Gospod Bog vsake bolečine gerla in vsega drugega zlega. Amen.“

5. Sv. Agata, devica mučenica. Sv. Agata, na Sicilianskem rojena, ni hotla vslišati nesramnih želj paganskega poglavarja Kvinciana, zatoraj jo da kakor zavolj vere v ječo vreči, na škripec nategniti, dreti, žgati in različno mučiti, naposled ji tudi persi odrezati. To se je godilo l. 252 v mestu Katanci. Na njenih podobah vidimo klešče ali pa škarje v roci, žerjavico in snopek šib. Nar bolj se pa spozna na tem, da v kaki skledi ali krožniku odrezane persi derži. Tudi ova svetnica zraven palmove veje gorečo svečo ali baklo ima, ki pomenja njeno neoskrunjeno čistost in stanovitno vero, pa tudi ogenj, s kojim so jo žgali. Kliče se na pomoč posebno od ženskega spola v persnih bolečinah, kakor tudi zoper ogenj.

6. Sv. Rotija, devica mučenica. Leta svetnica je živela na začetku štertlega stoletja v Cesareji Kapadociskej; kader se mala, se spozna na meču, s katerim je bila ob glavo djana, nar bolj pa na košarici ali korpčiču, v kojem so jabelka in cvetlice; leté

jej je na morišču deček iz nebes prinesel, prosila pa ga je, jih nesti Teofilu; ko so jo iz sodnice na morišče peljali, jej je rekel ta Teofil: „No, nevesta Kristusova, pošlji mi iz paradiža svojega ženina jabelk ali rož, od kojih si pravila.“ Rotija mu to obljubi. Ko pride na morišče, prosi rabeljna, da bi smela maličko pomoliti. Klečé zagleda nebeškega dečka, kateri je imel korpič, v njem pa tri prelepe jabelka in tri cvetlice. Rotija reče fantiču, naj nese obodvoje Teofilu in mu sporoči, „da Rotija mu jih pošlje, kakor je obljubila.“ Teofil ravno pravi posmehovaje se svojim souradnikom, kaj je od Rotije pozelel in kaj mu je ona obljubila, — kar se deček prikaže, pa mu poda jabelka in cvetlice, rekoč: „Kar si pozelel od sv. Rotije, glej! ona ti iz raja svojega ženina pošlje.“ Teofil to viditi, glasno zavpije: „Celo deželo sneg in led pokriva, in glejte! jabelka in rože; resnično Kristus je pravi Bog in v njem ni goljufije!“ Tudi Teofil da potem svojo glavo za Kristusa. —

9. Sv. Polona, devica mučerica. Sv. Polona devica v kleščah zob derži v znamenje, da so ji, ko je bila mučena, zobe pobili, ali kakor drugi pravijo, kleščami jih popipali; zategadelj jo tudi kličemo v pomoč, kader nas zobi bolijo. Doma je bila v Afriki in je v Aleksandriji leta 248 za Jezusa dala svoje življenje.

10. Sv. Školastika, devica. Leta svetnica je bila sestra sv. Benedikta, rodila se je v Nursiji, nekem mestu v vojvodini Spoletanskej. Bila je apatica ženskega samostana, ne daleč od samostana svojega brata. Na njenih podobah navadno stoji ali kleči v molitvi pred nekim vodopadom ali slapom; zakaj neki to? Slap pomenja tisti silni dež ali lijavec, kterega je Bog na njeno prošnjo iz čistega ali jasnega neba poslal. To se je pa takole godilo: Sv. Školastika je čutila že svojo smert, pa rada bi se še bila pogovarjala od nebeškega veselja; zatoraj svojega brata Benedikta priserčno prosi, da prihodnjo noč pri njej ostane. On jej pa odreče in pristavi, da mu tega postave svojega samostana ne dovolijo. Ona žalostna sklence roke, podpre si glavo in nekoliko časa k Bogu moli. In glej! pri tej priči se vljuje iz jasnega neba taka ploha, da mora sv. Benedikt s svojimi brati nasproti svojej volji tisto noč pri sestri ostati. On spoznavši odkod to nenavadno vreme, reče svojej sestri: „Bog ti odpusti, sestra, da si me zunaj samostana zaderžala.“ Ona mu odgovori: „Prosila sem te, pa me nisi uslišal, — obernila sem se k Bogu, on pa me je uslišal.“ Celo tisto noč so serčno molili, pobožno peli, premišljevali sv. nebesa in se še le drugi dan ločili. Po tréh dneh je sv. Benedikt vidil v prikazni svojo sestro v podobi golobice in kore angeljske, ki so jo spremljevali k usmiljenemu Jezusu; zatoraj se na podobah pri njej ali

nad njo tudi golobček vidi. Sv. Školastika je umerla l. 543, stara 60 let.

10. Sv. Eulalia Barcelonska in sv. Eulalia Emeritanska, devici in mučeniči. Ako ravno ove dve svetnici niste vsem Slovencem popolno znane, vendar se še najdejo včasih njune podobe. Sv. Eulalia Barcelonska derži križ, na ktereга je bila po raznih drugih mukah na ukaz kervoželjnega trinoga Daciana pooblastenca cesarja Diokleciana pripeta; tudi nji se je duša v podobi belega goloba proti nebesom povzdignila.

Sv. Eulalia Emeritanska ima dve goreče bakli v rokah, s kterimi jo je vkazal ravno tisti Dacian, ali kakor drugi menijo, Kalpurni žgati in razno mučiti, dokler ni umerla.

14. Sv. Valentin, škof, in sv. Valentin, mašnik, mučenik. Obadva svetnika navadno na svojih podobah palmo mučencev in meč imata, vendar se eden od drugega razločita. Pervi je bil, kakor je že zgoraj omenjeno, v resnici škof v Intermani na Laškem za hudobnega cesarja Juliana, ter je bil v Rimu, drugi pa pravijo na Tirolskem zavolj sv. vere ob glavo djan. V slavni basiliki sv. Bonifacia v Monakovem kot škof, ki paganom sv. vero oznanuje, v pravi roci ima palico, levo ima vzdignjeno, pred njim na zemlji leži nek mož sulico v roci, neka žena z otrokom v krilu in dve dečki, ena s sklenjenimi rokami.

Drugi sv. Valentin ni bil škof, ampak mašnik v Rimu v dneh cesarja Klaudija; narprej so ga s cepci ali gorjačami bili, potem pa tudi z mečem glavo odsekali. Zatorej ima včasih v razloček od prvega cepec v roci v znamenje svojega mučenstva. Nekteri terdijo od prvega, da je take ozdravljaj, ktere je božjast metala, nekteri pa spet le drugemu ovo čudno moč pripisujejo. To je dognano, da sta obadva bolnike čudovitno ozdravljala. Tako je Valentin škof ozdravil brata mestnega poglavarja Fonteā; božjast ga je celega sključila in bil je ves hrom. Sv. Valentin kratko nad njim pomoli in bolnik je zdrav in vesel.

16. Sv. Juliana, devica in mučenica. Zraven sv. Juliane stoji vklenjen hudič, tako se večidelj mala; zakaj da pa? Juliana je bila v Nikomediji doma, tako lepe postave in podobe, da se je vse po mestu čudilo. Nek mlad svetovavec — Eluzi po imenu — jo pride snubit. Ta ga noče, ker je bil ajd. Z lepo in z hudo jo nagovarjajo, pa vse nič ne pomaga; slednjič jo vso razmesarjeno v ječo veržejo. Njeno zvestobo in stanovitnost bolj skusiti in jej še lepši nevenljivi venec v nebesih pripraviti, pripusti Bog, da hudič podobo angela luči na se vzame, devico v ječi slepari in skuša. Juliana pa moli, spozna

hudiča in ga serčno odpodi; potem se jej pa prikaže pravi angel in jej rane vse zaceli. Tudi se vidi včasih v kotlu vrelega olja ali smole, kajti Eluzi jo je dal v tak kotel djati, kar jej pa nič škodovalo ni; slednjič so jo ob glavo djali.

17. Sv. Lihard, koroška grafinja. Še ni veliko podob sv. Lihardi viditi, naše blažene rojakinje; zatoraj se hočemo samo ene poslužiti, koja pred seboj imamo na čelu Drobtine l. 1855, tako lična je in mila, da bi jo vedno koj gledal. Kako se sveti iz njenega obličja bogaboječnost, poterpežljivost in vdanost v božjo voljo. Od njene ljubezni do bližnjega, posebno do ubogih priča nam to, kar v rokah derži, namreč jersbašček poln hlebov kruha, tudi neka druga posodva je notri, gotovo je za zdravila ubogih bolnikov, kojim je Lihard mati bila. Za njo se vzdiguje na stermem skalovji visok grad, tisti je, iz kterega jo po nedolžnem obrekovano verže nje ljubosumni in naglojezni soprug Albuin ali Pavl skoz visoko lino v strašno globočino ter za njo tudi nje zvesto služavnico Rotijo. Od Boga poslani angelji ju varjejo ter neoškodovano peljejo na Kamen blizo Drave, kder je Lihard tudi na visoki skalovini svoj grad imela in tudi poznej tam lepo cerkev sozidala. Spodej je gotovo Mohlička cerkev, katero je spokorni Albuin postaviti dal ter tam prebival, kder so ga tudi pokopali, ko je bil v Gospodu zaspal v ednajstem stoletju.

Druga sv. Lihard se mala kot apatica, nad njo so tri stolpi od žarjev obdani, ki neko prikazen pomenijo, ki jo je svetnica imela, nje spominj se obhaja 17. septembra. — Tretja, po kraljevem oblečena, je bila sopruha cesarja Karlna Velikega, tudi svetnica.

19. Sv. Konrad, puščavnik. Ovemu svetniku je nekdo ali že iz nevednosti ali pa v hudobni šali na postni dan meso za jesti ponudil, kar se je tisto v ribo spremenilo, zatoraj jo tudi v roci ima.

21. Sv. Brigita, devica. Divje gosi in race obdajajo sv. Brigito devico, ktere je k sebi privadila in vkrotila, kakor tudi lesice. Leta svetnica je bila na Škotiškem rojena, ter je razločiti od druge Brigitte imenovane Švedske, vdove, ktere spomin se 8. oktobra obhaja, ta je kakor nuna oblečena in serce s križem zaznamovano v roci nosi, veliko namreč jej je bilo zastran Jezusovega terpljenja razodeto. Tudi njo malajo po romarsko napravljeno, zakaj mnogo sv. krajev je obiskala.

22. Sv. Petra stol. V veliki cerkvi sv. Petra v Rimu se kot ostanek še hrani njegov stol pozlačenim bronom oblečen. Zatoraj se tudi papežev tron ali sedež Petrov stol imenuje; zakaj v Rimu je sv. Peter prvi sedež resnice in apostolske oblasti čez vse cerkve sveta postavil, sv. apo-

stolski stol, iz kterega se vsi narodi sveta učijo, Boga spoznavali ter njemu služiti; zatoraj so tudi v tega spomin podo-
dobe, na kterih vidimo sv. Petra v papežki obleki stati in mo-
liti na neki leci ali pa stolici; na tej se vidijo papežki gerbi,
namreč tiara in ključ. Opomniti je še, da je letá dan v spo-
min, da je sv. Peter prvi škof v Antiohiji bil; spomin pa, da
je ovi sv. apostel v Rimu svoj stanoviten, višji pastirski sedež
izvolil in Rimsko cerkev za prvo in naj višjo vseh cerkev
celega sveta povzdignul, leta spomin se obhaja 18. januarja.

24. Sv. Matija, apostel. Ovi nadomestnik nesrečnega
Judeža Iškarjota je bil po vadlanju od Boga v število svetih
apostolov izvoljen in poklican; oznanoval je v Kapadocii, pri
Kaspiškem jezeru in Etiopii moško in stanovitno sveto evangelje.
Nazaj vernivši se v Judejo so ga razkačeni judovski duhovni
pred sodbo tirjali ter zavolj nevstrašenega oznanovanja Jezuso-
vega nauka kamnjali, kakor da bi bil Boga preklinjal;
naposled mu še rimski vojak s sekiro glavo odseka. Zatoraj
ima na svojih podobah kamen, nar navadniše pa sekiro in pal-
movo vejo v rokah.

25. Sv. Valburga, devica. Valburga se mala apatica;
zakaj od svojih sv. bratov, Vilibalda, škofa, in Vunibalda apata, ki
sta po Nemškem sv. evangelje oznanovala, iz svojega rojstnega
kraja na Angleškem poklicana, je blizo samostana svojega brata
Vunibalda ženski samostan postavila; tukaj je kot prednica prav
sveto živela. Umerla je 25. februarja l. 778. Ima na podobah
tudi skleničico v roci ali pa na knjigi; to pomenja tisto žlahno
ozdravivno olje, ki teče iz njenega sv. trupla, katero je v Eih-
štatu na Bavarskem pokopano. Tudi ima včasih vlate v rokah,
ki gotovo pomenijo, da je neko dekllico rešila glada vmreti.
V basiliki ali veliki cerkvi sv. Bonifacija, njenega ujca, v Mona-
kovem je viditi sv. Valburga s križem v roci, kakor tudi dve
druge nuni (Tekla in Liobe) v neki barki, ktere kormanilo angelj
vodi; namreč vse lete tri svetnice so iz Englezkega na Nemško
po morju se pripeljale. Ravno v tisti cerkvi je tudi ova svetnica
viditi pri postelji nevarno boľne dekllice stati (morebiti zgoraj
omenjene); na nje desnici stoji mož, gotovo oče, na levici pa
druga nuna, ki neko čutaro v rokah ima.

26. Sv. Peter Damian, škof in cerkveni učenik.
Navadno se leta svetnik mala kot puščavnik, kardinalski klobuk
na glavi; zakaj, če ravno je on kardinal in škof v Ostii bil, ven-
dar mu je papež Aleksander II. pripustil, da se je v samoto
podal, kder je kot puščavnik ostro živel ter se pokoril ali bičal,
zategadelj tudi navadno bič v roci ima. Umerl je l. 1072 že 84
let star.

28. **Sv. Roman**, apat. Rojen je bil na koncu 4. stoletja v deželi Burgund od bogaboječih staršev. Postavil tri je samostane. Sv. Romana apata vidimo kot starega puščavnika napravljenega, ki v nekem berlogu mertvaško glavo v roci ima, v katero je zamišljen. Rad je premišljeval sv. resnice posebno štiri poslednje reči, ostro živil, in greha zvesto se varoval.

Sv. Roman škof, kterega spomin se ravno tudi dans obhaja, je bil Ruanski škof (Ruen); ta svetnik ima veliko kačo pri sebi; zakaj škofija, koje višji pastir je Roman bil, je veliko terpela od te strašne zverine; Roman svoj škapulir ji na vrat verže ter jo vjame, nek hudodelnik pa, ki ga je Roman seboj imel, jo vbije.

Pridiga za praznik sv. Jožefa.

(Sv. Jožef nam vsem lep izgled; govoril gospod †.)

„Jožef, Davidov sin! ne boj se vzeti Marije svoje žene, zakaj kar je v nji rojeno, je od sv. Duha.“ Mat. 1.

V v o d.

Sv. cerkev nam v tem 40. danskem postu vse posvetne dobrovolje, vse posvetne truše in razveseljevanja prepoveduje; vendar nam pa veliko duhovnega veselja, dušnih sladkost ponuja, ako smo ji pokorni in vselej zvesti otroci. Sv. cerkev nam v tem času zapove, posnemati Jezusa, ki se je 40 dni in noči postil, božje resnice premišljeval v samotni puščavi, ki je molil in se pogovarjal s svojim nebeškim Očetom. Zatoraj tudi nam priporoča postiti se, moliti in premišljevati božje skrivnosti. In koliko duhovnega veselja se nam rodi iz posta, serčne molitve in drugih dobrih del! Koliko duhovno veselje nam naše serca napolnuje, kader mi dela pokore doprinašamo, odkritoserčno spoved opravimo in našo dušo grehov očistimo, kader v naše serca nebeškega gosta — Jezusa Kristusa — sprejmemo, in se ž njim združimo v čisti in sveti ljubezni. —

Tudi danes nam ljuba mati kat. cerkev veliko duhovnega veselja pripravi, ker nam pred oči postavlja velikega prijatla božjega, sv. Jožefa, kterega god in praznik danes obhajamo. Koga bi ne veselilo v serce, gledati v duhu tistega svetnika

v nebesih, ktereга si je Bog za ženina svoje čiste matere Marije, za skerbneга rednika svojega ljubljeneга Sina Jezusa bil izvolil na tem svetu, ktereга pa tudi zdaj krona in kinča neminljivi venec večne slave. — Hočemo mi enkrat se tudi tamkej veseliti, kjer se on znajde v družbi vseh izvoljenih, hočemo tudi mi enkrat tje priti, kamor se tolikokrat veselo oziramo, kamor tolikokrat naše serce povzdiguje, kamor grejo vse naše serčne želje; moramo tukaj posnemati čednosti in čisto življenje sv. Jožefa. On nam je lep izgled čistega serca in vse dušne lepote. Od njega se vsak lahko uči, kako ima živeti, da bo Bogu dopadel. Od njega se učijo zakonski, v svojem stanu bogaboječe in pošteno živeti; od njega se učijo fantje in dekline sveto čistost ohraniti, in nedolžnost ljubiti v svojem samskem stanu. Za vse je tedaj sv. Jožef nam izgled pravičnega in svetega življenja zapustil. — Pomislimo toraj danes v kratkem:

„Življenje sv. Jožefa, in zapišimo si globoko lepe nauke, ktere si iz tistega povzamemo.“

Tako bomo sv. Jožefa naj lepše čistili, se pa tudi njegove priprošnje in ljubezni naj bolj vredne storili! — K njegovi časti dalej govorim, vi pa poslušajte!

Razlaga.

Živela je v malem mestu Nacaretu uboga, pa pobožna in čista devica, po imenu Marija. Sveto je živela in že v prvi mladosti svoje devištvo do smerti ohraniti in Bogu darovati sklenila. Zavolj njene čiste lepote in ponižnosti jo Bog izmed vseh devic izvoli za mater svojega Sina, ktereга je na svet poslati hotel. Prikaže se ji nebeški angelj, in ji veselo pozdravljenje prinese, da bo sina spočela, kteri bo Sin Narvišjega imenovan. Ponižno se poda Marija v božjo voljo, rekoč: „Glej, dekla sem Gospodova, meni se zgodi po tvoji besedi.“ Marija je toraj spočela v svojem telesu, in nosila žegnani sad pod svojim srcem; zato je bilo potreba, da se je tudi zaročila možu in ž njimi stopila v zavezo zakonsko. Zakaj to je bilo potreba zavolj njenega poštenja pri ljudeh. Pri Judih je bila postava, da se ima vsaka ženska, ki zunej zakonske zaveze noseča postane, s kamnjem posuti in s smertjo

kaznovati. To bi se bilo tudi Mariji zgodilo, ko bi ona v svojem nosečem stanu ne bila zaročena možu in tako pri ljudeh ne bila v dobrem imenu ostala. Ali kdo je bil tisti srečen človek, ki je bil vreden tako čisto devico za svojo nevesto vzeti? Kdo je bil tisti srečni človek, kterega je sam Bog si izbral za ženina svoje matere Marije, za rednika svojega Sina Jezusa? — Bil je ravno tako čist, kakor pobožen in pravičen človek, bil je izvoljeni sv. Jožef, kterega god in praznik danes cela kat. cerkev z veseljem obhaja. Tudi Jožef je devištvo Bogu daroval in je sklenil celo svoje življenje čisto in sveto živeti. Reven je scer bil, brez vsega premoženja; tolikobolj bogat je bil lepih čednost, ki so Bogu dopadle. Zategadelj je tudi vreden postal, čisti ženin biti čiste device Marije. — S svetim veseljem se eden drugemu zaročita. Sam Bog je njih zavezo poterdil. Eden je bil prepričan od svetosti in čistega serca drugega. Tako je tedaj čista, goreča ljubezen vezala dve čiste in svete duši. Ali kaj se zgodi? Strah in žalost obhaja na enkrat Jožefa. On ve dobro svojo nedolžnost; on tudi ve in pozna čisto in nedolžno serce svoje neveste Marije. In vendar tudi vidi, da se je z Marijo nekaj zgodilo, česar po nobeni viži zapopasti ne more. Vendar je Jožef zmirom ljubezniv proti Mariji; on je noče v očitno sramoto spraviti, ampak sklenil je, jo skrivaj zapustiti. Težko in britko je bilo to njegovemu sercu. Ali Bog ga potolazi. „Kader je pa to mislil, glej! se mu je angelj Gospodov v spanji prikazal, rekoč: Jožef, Davidov sin! ne boj se vzeti Marije svoje žene; zakaj kar je v nji rojeno, je od svetega Duha. Rodila pa bo sina, in imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.“ O kdo popiše zdaj veselje in radost Jožefa! Tako je tedaj prišel čas zveličarja, ki ga je tako želel; za kterega je tolikokrat prosil Boga v pobožni molitvi! Tako je dotekel čas milosti božje, na kterega so se veselili vsi brumni in pravični ljudje; kterega so napovedovali očaki, prerokovali preroki; kteri bo srečo in blagor prinesel vsem narodom. „Imenuj njegovo ime Jezus, tako mu angel govori, in on bo odrešil ljudstvo od njih grehov“; te besede mu globoko sežejo. Jožef! tvoji skerbi se bo božji Sin izročil; ti boš njegov varh, in njegove svete

matere! Ti boš čisti ženin čiste porodnice Marije! O ne žaluj več, naj se veseli tvoje serce nad srečo, katero je tebi Bog namenil! Kako vesel zdaj Jožef Marijo k sebi vzame; kako sladko se ž njo pogovarja od skrivnosti in milosti, katero je Bog nad njima storil! Kako so zdaj njune serci gorele v sveti ljubezni, kader Marija pripoveduje Jožefu nebeško prikazen angela, ktereга je bil sam Bog poslal, jo pozdravit in za mater božjo počastit! — O kako sta hvalila Boga za tolike gnade, ktere je njima skazal. Zdaj živita skupej v sveti ljubezni, v tih pobožnosti; v revšini serc, pa polna zaupanja v Boga, ki človeka nikolj ne pozabi, ako le pravično in pošteno živi. — Pošteno je preživel Jožef s svojim rokodelstvom sebe in svojo ljubo Marijo, in je bil zadovoljen v svojem nizkem in revnem stanu. Kader pride zapoved cesarja Avgusta, se popisati dati, se Jožef ves pokoren s svojo zaročnico na daljno pot poda, v Betlehem. Tamkej zavolj svoje revšine le v zapuščenem vbogem hlevcu prenoči in z Marijo vse težave in pomanjkljivosti ljubeznivo deli. Zvest prijatelj, ljubezniv pomočnik je bil Jožef za Marijo, skerbni rednik za malo dete Jezusa. Kako lepo varje tega svetega otroka, s kakim serčnim veseljem ga večkrat na svoje naročje vzame, in s serčno radostjo gleda njegov obraz. Ne boji se pa tudi, ne daljnega pota, ne težavnega bega v Egiptovsko deželo, kader je hudobni kralj Herodež temu detetu po življenju stregel. Po noči vstane, vzeme Marijo in dete, in beži v daljno deželo življenje otet božjemu detetu. Lepo tolaži Marijo, in jo ljubeznivo podpira na daljnem popotovanju. Kader pa Jezus že nekoliko odraste, in že s svojimi starši v Jeruzalem k prazniku gre, tamkej se pa zgubi, o s kako skerbjo sta Jožef in Marija svojega ljubljeneга otroka iskala, dokler ga najdeta in ga zopet pripeljeta domu, kjer sta ga skerbno varovala in v sveti pobožnosti redila. Bil je Jožef mož po božji volji, čistega, nedolžnega serca, pobožnega duha; bil je pravičen, kakor ga imenuje sveto pismo: zategadelj mu je Bog toliko čast skazal, da ga je postavil rednika svojega lastnega Sina. Ker je tako sveto živel, je pa tudi srečno svoje življenje sklenil. V sredi med Jezusom in Marijo je on svojo čisto dušo sporočil Bogu in

mirno in sladko zaspal; potem pa prejel krono večnega življenja, s katero ga je venčal nebeški Oče v večnem paradizu.

O kako lep izgled je sv. Jožef vsem zakonskim možem; kako se učite vi kmetje od sv. Jožefa zadovoljno živeti v svojem stanu. Ne imenitnost, ne bogastvo in ne čast človeka srečnega storiti zamorejo: le pošteno, pobožno serce, pravično življenje nas Bogu dopadljive stori. — Učite se pa tudi zakonski možje od sv. Jožefa, s svojimi ženami tudi ljubeznivo ravnati, jim zvesti prijatli, ljubeznivi pomočniki biti v sreči kakor nesreči, v dnevih veselja kakor ob času žalosti in britkosti. Naj tudi med vami prava keršanska ljubezen živi; naj vas tista uči, prizanašati eden drugemu, pa tudi voljno nosite težave in britkosti, katerih, kakor v nobenem stanu na svetu, tudi v zakonskem stanu nikoli ne manjka. — Skerbite tudi vi s toliko ljubeznijo za otroke, ki vam jih je Bog dal; imejte za njih časno in večno srečo toliko skerb, kakor je imel sv. Jožef za Jezusa, kterega je lepo zredil in ga z vsem potrebnim ljubeznivo previdil. Ne bodite vi brez skerbi, kader svoje otroke zgubite izpred svojih oči. Gledajte tudi vi skerbno za njimi, kam zahajajo, kakšno tovaršijo imajo in kako se zadržijo in vedejo. Pa ravno to dolžnost vi starši v zdajnem času večkrat zanemarjate. Vi pustite svoje sinove, svoje hčere ob nedeljah in praznikih okoli pohajati, kjer pridejo v slabe tovaršije, kjer se nič lepega ne vidi in ne sliši. Ni še dolgo od tistega časa, ko še ni bilo nikolj viditi poštenega fanta, poštene deklina v kerčmi pri mizi sedeti, in se nespodobno pogovarjati. Prašajte vi stare ljudi, oni vam bodo povedali, da nekdanj so bile kerčme le za ptuje ljudi, za tistega pametnega moža, ki je že včasih za kratek čas, na pošteno dobro voljo, ali le redkoma v kako taberno prišel, kjer se pa ni nikdar slišala gerda beseda, ali pohujšljiv pogovor. Kako je pa zdaj po svetu? Zdaj se pa že večkrat godi, da fantje v nedeljah in v praznikih, namesto v cerkev iti, pa v kerčmo grejo zapit dnar, kterega so si celi teden težko zaslužili; zdaj se pa že večkrat godi, da fantje, ki še včasih ne znajo prav za plug prijeti, pa po oštarijah pohajajo, se bahajo, in znajo reči govoriti, od katerih bi človek nikoli govoriti ne smel. Zdaj se večkrat godi, da deklina, ki še ne znajo nobenega kruha speči, pa že znanje delajo s posvetnimi

pohajaci, s kterimi se po oštarijah vlačijo, svojo nedolžnost zapravljajo, svoje poštenje zgubljajo, sebe v nesrečo pripravljajo, in staršem žalostno serce in britkosti delajo! In od kod vse to pride? Od tod, ker jih vi starši v mladosti premalo v strahu imate; ker jim vse dopustite; ker nič ne jemljete v strah svojih otrok, kader ob nedeljah in praznikih o pravem času domu ne pridejo. Potem še le začnete žalovati, zdihovati, kader je že prepozno, kader že nič več ne pomaga! Zatoraj vi starši zapomnite si besede, ktere vam danes govorim iz dobrega namena: Ne pustite svojim sinom in hčeram zahajati po kerčmah, po slabih tovaršijah, kamor nobeden pošten fant, nobena poštena deklina ne hodi; skerbite za svoje otroke, da bojo doma o pravem času, da bojo le tamkej, ker ste vi ali ker se drugi pametni in pošteni ljudje znajdejo. Gorje vam! če se bo ena nedolžna duša zavolj vaše neskerbljivosti zapeljala in morebiti vekomaj pogubila! — Vzemite si danes v izgled svetega Jožefa, kako je on vse svoje dolžnosti do Jezusa in Marije lepo in veselega serca dopolnoval. — Pa tudi vi fantje si vzemite izgled od sv. Jožefa, kako je on v svoji mladosti čisto in brunno živel, kako je on venec svetega devištva, belo lilijo čistega serca zvesto hranil celo svoje življenje; zategadelj je tako srečno živel, tako sveto umerl, in toliko plačilo v nebesih prejel! O živite tudi vi pošteno, čisto in nedolžno v svojem samskem stanu, tako bote enkrat srečni v svojem zakonskem stanu, ako vam ga je Bog odločil. — Ohranite venec devištva, skerbite za njega kakor za naj dražje blago, naj zlahnejši zaklad. Tako bote vi posnemali svetega Jožefa, patrona vseh nedolžnih duš; tako bote njega prav častili na tem svetu, enkrat srečno za njim dospeli tje gori v sveto nebo. —

Sklep.

O da bi se vendar to zgodilo! Prosimo in priporočimo se posebno danes mi vsi čistemu ženinu Marije, svetemu Jožefu; da bi on nam gnado sprosil in dosegel, tukaj pošteno, pravično, nedolžno, sveto živeti; kakor nas je on učil, enkrat pa tako srečno umreti, kakor on; da bi nam posebno takrat na pomoč prišla ta sveta tovaršija: Jezus, Marija, Jožef, kader

se bo pred nami stemnilo, kader se bomo v večnost napravljali, da bi nas pripeljala tje gori med število vseh izvoljenih, ki že gledajo in uživajo krono pravice, in se veselijo brez konca, in srečni ostanejo na vse večne čase! Amen.

Pridiga za praznik oznanenja Marije Device.

(Češčena si Marija; govoril gosp. †.)

„In angelj je prišel k njej in je rekel: Češčena si, gnade polna, Gospod je s teboj.“ Luk. 1, 28.

V v o d.

Kader naše rajne starše, brate in sestre, prijatle in znance do groba spremimo in se tamkej od njih ločiti moramo; takrat naše serce veliko žalost občuti. Pa ena tolažba nam še ostane: Da se ne ločimo za zmirom — le za kratek čas; zopet se enkrat vidili bomo. Sveta vera nas uči, da tisti, ki so nas poprej ljubili, nas tudi še tamkej na unem svetu ljubijo, ako so le v gnadi božji ločili se iz tega sveta. Tisti dobri očetje, tiste ljube matere, tisti zvesti prijatli, tisti dragi bratje in sestre naše, tisti pošteni zakonski, tisti ljubeznjivi otročiči, ki so našemu sercu tako ljubi in dragi bili, za ktere še zdaj marsiktero solzo prelijamo; tisti nas še zmirom ljubijo, tisti poznajo tudi vse naše težave in terpljenja, ki je še tukaj prestati moramo; tisti prosijo tamkej pri Očetu za nas, in ne bojo poprej nehali, za nas prositi, dokler tudi mi enkrat srečno za njimi pridemo in se ž njimi vred pri Očetu našem veselimo vekomaj. Ja tisti, ki so v gnadi božji ta svet zapustili, so zdaj tamkej v nebeški domačiji; tisti so božji prijatli in veliko premorejo za nas — skoz svoje priprošnje pri Bogu. Zatoraj se jim pa z velikim zaupanjem moramo priporočati. Ako pa že svetniki in svetnice, naši bratje in sestre, pri Bogu toliko premorejo, koliko bo še le naša mati — Marija — premogla! Koliko nam bo še le ona od Boga sprositi zamogla, ki je bila za mater božjo izvoljena, ki je viši, kakor so vsi angeli in svetniki, ki je zdaj za kraljico nebes in zemlje postavljena! — Ja, ljubi moji! Marija je nar mogočnejša priprošnica naša pri tronu božje

milosti. — Ona vse premore. Za kar bo prosila, vselej bo vslisana. To mora tedaj v naših srcih veliko, veliko zaupanja do Marije obuditi. In da se bo naše zaupanje v Marijo še bolj povišalo, vam hočem

„besede dan. sv. evangelja razložiti, ki nam od Marije neko imenitno prigodbo pripoveduje.“

Iz tega bote spoznali, da mora vsak kristjan za Bogom svoje nar večje zaupanje na Marijo, mater božjo, staviti, ako hoče enkrat zveličan biti. — V imenu Jezusa in Marije daleč govorim, vi pa pripravite se!

Razlaga.

„Angel Gabriel je bil od Boga poslan v mesto Nacaret k devici, kateri je bilo ime Marija.“ Bil je eden nar imenitnejših angelov, ki se nar bližej pri božjem tronu znajdejo, Gabriel po imenu, in on je Mariji veselo oznanilo prinesel, da bo mati božja postala. Z velikim spoštovanjem stopi angel v revno hišico, v kateri je Marija prebivala, in jo pozdravi z besedami, ki jih jo iz nebes prinesel. Glejte ljubi moji! lep nauk tudi za nas, ki Marijo ljubimo. Angel Gabriel nam je izgled, s kolikim spoštovanjem moramo tudi mi pred Marijo stopiti, kader jo doma ali tukaj v cerkvi skoz naše molitve počastiti hočemo. — Za Bogom je ona naj večje časti vredna. — Spoznal je angel visokost Marijnih čednost, spregledal je lepoto njenega serca; zatoraj jo spodobno v imenu nar višjega pozdravi, rekoč: „Češčena si Marija! gnade si polna!“ To se pravi: Tebi je Bog posebne ljubezni skazal. Tudi drugim Bog svoje gnade deli; nad teboj je pa zaklad vseh svojih gnad razlil, tebe je Bog s tolikimi gnadami obogatil, kolikor jih vsi angeli in svetniki niso prejeli! —

Marija! gnade polna! Ta sama beseda — s kolikim spoštovanjem, s kolikim zaupanjem, s koliko ljubeznijo mojo dušo napolnuje. Koliko obilnost vseh gnad je Marija zadobila za sebe, pa tudi za nas — za vse tiste, za ktere ona prositi hoče. Marija je naša mati, mi pa smo njeni otroci. Kakor pa Bog staršem svoje darove deli, da bi jih sami uživali, pa tudi svoje otroke ž njimi preživali; tako je tudi Bog Marijo z vsemi gnadami osipal, da bi jih ona tudi nam — svojim

otrokom delila k našemu zveličanju. — O kolika tolažba je to za nas — Marija, naša mati, je polna gnade, polna bogastva nebeškega; lahko tudi nam pomaga; lahko tudi našo dušo obogati! Če mati veliko ima, tudi svojim otrokom lahko dá! — In angel dalej govori: „Gnade si polna — Gospod je s Tebo! Gnade polno je serce, ki samega Boga z vso gorečnostjo ljubi, ki le v Bogu svoje veselje in srečo najde, ki le samemu Bogu dopasti zmirom želi. In kakor Bog serce tistega zapusti, ki le sam sebe ljubi in posvetnim ljudem dopasti želi; tako se pa tudi sercu tistega približa, in v sercu tistega prebiva, ki le od ljubezni do njega, do svojega Stvarnika gori. O srečna Devica Marija! tako tudi v tvojem svetem sercu Gospod prebiva; tako je Gospod s teboj! — Gospod, kateri je vse stvaril, ki vse ohrani in živi, Gospod, kateri je tako dobrotljiv, ljubezniv in usmiljen, ta ljubeznivi Bog — On in njegov Duh, On in njegovo serce, On in njegova vsegamogočnost, On in njegova milost je s teboj, da bi tvojo dušo razsvetlil, da bi tvoje serce vižal, da bi tvojo voljo podpiral! On je s teboj, o moja mati! s teboj, o moja priprošnica! s teboj, o moje za Bogom edino zaupanje! da bi bil čuša tvoje duše, da bi bil desnica tvoje desnice, da bi bil serce tvojega serca, da bi bil življenje tvojega življenja, da bi te varval, kakor svoje lastno oko! Gospod je bil s teboj na zemlji, On je s teboj tamkej v nebesih!“ „Gospod je s teboj.“ O kristjani! koliko zaupanje znamo tedaj do Marije imeti, ktero Gospod Bog tako posebno, tako prečudno ljubi! —

Če je tedaj Gospod Bog z Marijo tako tesno združen, če On v Mariji, kakor v novih nebesih, v njenem sercu, kakor na novem tronu kraljuje; ali ne bo Gospod Bog tudi s tistimi, ki radi k Mariji zatekajo, ki radi klečijo pred to nebeško kraljico, ki jo prav častijo in iz serca ljubijo! — O ja, milosti poln Gospod je zategadel z Marijo, našo materjo, da bi bil bliže njenih otrok, bliže vseh, ki Marijo častijo in svoje zaupanje na to mogočno kraljico, na to ljubeznivo mater stavijo! — „Gospod je s teboj, o Marija! Gospod pa tudi z nami bo, ako te vredno častimo in se tvoje ljubezni vredne skazemo! —

In angel dalej govori: „Ti si žegnana med ženami.“ On je hotel reči: Ti si od Boga posebno obdarovana; ti si bolj srečna, kakor žene celega sveta; ti boš pod svojim srcem nosila Sina božjega; ti boš spočela in mati postala tistega, ki je tvoja ljubezen, ki te enkrat tam v nebesih kronal bo! — Oh Marija! Ti si žegnana med vsemi ženami! Ti Bogu nar bolj dopadeš; ti si nar srečnejša stvar, ki jo ta svet ima! — Oh koliko zaupanje do Marije se v naših srcih vname, ako tudi mi pozdravimo Marijo s temi besedami: „Žegnana si med ženami“, ako pomislimo, da tista, ki jo nebeški angel nar bolj srečno slovi, tudi za našo srečo, za naše blagostanje milostljivo skerb ima. — Marija! Ti si žegnana! ker si polna gnad, ker je Gospod Bog s teboj, ker te Gospod posebno ljubi, in ti njemu nar bolj dopadeš, ti si srečna; nebesa se tvoje sreče veselijo; celi svet tebe srečno slovi! Kaj drugega nam je storiti, kakor s velikim zaupanjem k Mariji pribežati, se pod njeni plajš zakrivati, jo za njeno mogočno priprošnje prositi, in s ponižnim srcem govoriti: O Marija! ti si srečna, jaz pa sem nesrečen! Ti si žegnana, polna gnad, polna milosti, jaz pa sem reven, na duši nag, brez oblačila gnade božje! Ti si Bogu dopadljiva, Gospod je s teboj, oh jaz pa živo občutim, da Bogu ne dopadem, da Gospod ni z menoj, ker sem ga močno žalil! Ti si srečna, o Marija! in tudi zaslužiš srečna biti, jaz pa nisem srečen, in tudi tega nisem vreden! Pa vendar — o ljubeznjiva mati! ti mi še znaš pomagati! Prosi ti za mene pri tvojem Sinu, naj se usmili čez mene ubogega, grešnika, in gotovo boš uslišana! In zopet tvoj zvesti služabnik, tvoj dobri otrok postanem! O Marija! le ti govori za me eno besedo, in gotovo jaz zveličan bom! Glejte! s tolikim zaupanjem se Mariji v naši dušni revšini priporočajmo! —

Angel božji je Marijo pozdravil s temi nebeškimi besedami; on je spregledal celo lepoto serca Marijnega; zatoraj jo pa tudi toliko pohvali in ji toliko veselo oznanilo prinese: „Glej, spočela boš v svojem Telesu, in rodila Sina, kateri bo Sin Narvišjega imenovan.“ Mati božja boš postala in rodila Zveličarja celega svetá! — Bog je dobrotljivi in ljubeznivi Oče naš; pa On je tudi pravičen sodnik. On nas

kinča s svojimi gnadami, On nas oblagruje s telesnimi dobrotami; pa On hoče, da mi pri vseh rečeh le njemu samemu čast in hvalo damo. Kdor se pa z božjimi darimi prevzame in to dobro, kar ima, sam sebi pripisuje, tistega pa Bog ne ljubi več, tistega sovraži. Napuh je iz angelov hudiče storil; pa tudi prevzeten človek je pred Bogom velika gnusoba. Oh koliko zaslužnja zgubijo tisti nespametni ljudje, ki s svojimi čednostmi čast in hvalo tega sveta iščejo! —

Glejte! Marija je bila nar svetejša Devica, kar jih je zemlja nosila, Marijino serce je bilo zlahten vertec vseh lepih čednost. Kako je pa ona od sebe mislila, — kako se je zadržala, kader jo nebeški angel sam pozdravi, tako počasti, tako pohvali, ji toliko oznani? Se je Marija morebiti prevzela zavolj te velike časti in hvale, ki jo sliši iz svetih ust svetega angela? O ne, ona se ne prevzame, ona se le prestraši in potem, ko ji angel oznani, da je za mater božjo izvoljena, s ponižnim sercom odgovori: „Glejte! dekla sem Gospodova; naj se mi zgodi po tvoji besedi.“ Glejte! kako ponižna je bila Marija tudi takrat, ko je od angela slišala, da je od Boga k nar višji časti povzdignjena! In ravno taka ponižnost Bogu pred vsem dopade. Ko je Marija te besede zgovorila, takrat se je zgodil čudež ljubezni božje do Marije, pa tudi do nas: Beseda je meso postala in je med nami prebivala. Jezus je prišel prebivat v čisto truplo Marije Device in Marija je postala mati Sina božjega.

Na to imenitno skrivnost svete vere nas današnji praznik opominja. Marija je tedaj mati Jezusova. Koliko tedaj pri božjem Sinu premore! Marija je pa tudi naša mati. S kolikim zaupanjem se ji smemo tudi mi približati; ona nas serčno ljubi, in nam dobrega želi, kakor nar boljša mati svojim otrokom. O zatoraj pozdravljajmo tudi mi z velikim veseljem to našo ljubo mater; pozdravljajmo jo vsaki dan s pobožnim sercom, s tistimi besedami angela Gabriela. Priporočajmo se ji z velikim zaupanjem; zakaj Marija vse zamore sprostiti nam. Za kar bo ona prosila, vselej bo vslišana. Priporočajmo se tedaj naši ljubi materi za vse tiste gnade, ki jih potrebujemo, da bomo tukaj Bogu lepo služili; prosimo in zdihujemo k Mariji.

Prijatelj za cerkev. 6

vsaki dan, posebno za tisto gnado, da bi nam enkrat na našo smertno uro na strani stala, in nas branila pred peklenkim sovražnikom, ki takrat še zadnjikrat si prizadeval bo, naše duše pogubiti. O Marija! takrat bodi naša posebna pomočnica! takrat bodi naša moč, naša tolažba, naše zaupanje! In skoz tvojo pomoč bomo vse prestali, kar nas še čaka hudega; skoz tvojo priprošnjo bomo tudi enkrat v nebesa prišli, kjer se pri tebi, naši ljubi materi, vekomaj veselili bomo! Amen.

Pridiga za II. postno nedeljo.

(Jezus pred Anom in Kajfežem.)

„Kristus je za nas terpel, in vam sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“
I. Petr. 2, 21.

V v o d.

Danešnje sv. evangelje kaže nam Jezusa na gori Tabor. Dobro ga pogledjmo, ljubi kristjani; na tej gori ga gledati, je nebeško veselje. Glejte ga: Obraz njegov sije kakor solnee, kakor beli sneg se njegovo oblačilo svetli, le ena svetloba in gola čast ga je! Poglejte dobro, kdo zraven njega stoji: Mozes, stari pravični božji mož, postavodajavec izvoljenega izraelskega ljudstva in Elija, velik in pobožen prerok, ta dva slavna moža starega zakona stojita zraven Jezusa in ž njim govorita.

Poslušajte dalej, kdo govori iz svetlega neba, čigav glas je ta? Sam Oče nebeški kliče iz nebes: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam svoje dopadanje; njega poslušajte!“ Take čudne in prelepe reči se tukaj na gori godijo, tako rajsko veselje okusijo vsi pričujoči, da sv. Peter ves poln svete želje in radosti zakliče: „Oj Gospod, kako dobro je tukaj prebivati: naj postavimo tri šotorje: enega za tebe, drugega za Mozesa, tretjega pa za Elija, da le tukaj ostanemo.“ Na goro Tabor pogledjte, ljubi poslušavci, in v serce si vtisnite, kar ste tam vidili in slišali: Jezus se kaže v svoji nebeški časti in slavi, dva naj slavnejša moža, že davno zamerla, se pokažeta in mu pričata, ja! sam Oče nebeški oklicuje Jezusa za svojega ljubega Sina! — Zdaj se pa spomnite pridige, ki ste jo slišali danes osem dni. Poglejte na

vert Getzemani, kdo je tisti, ki tam na tleh v prahu leži, medli in omaguje, se tresé na vsem životu in kervav pot poti, kdo je ta? Poglejte na vert Getzemani, kdo je tisti, ki tam na kolenih žaluje in zdihuje, moli in kliče: „Oče, ljubi Oče! če je mogoče, odvzemi mi ta kelh. Vendar ne, kakor jaz, ampak kakor ti hočeš, naj se zgodi“, kdo je ta? Poglejte na vert Getzemani, kdo je tisti, ki ga Judež poljubi in izda, ki ga beriči in vojšaki grabijo in vežejo, kot nar hujšega razbojnika in morivca, kdo je ta? Poglejte ga dobro v medočje, ali ga še poznate? Oh Jezus je, Jezus, ki je bil na gori Tabor po nebeško spremenjen, Jezus je ljubi Sin nebeškega Očeta! Ja Jezus je, ki naše dolgove plačuje, za naše grehe terpeti začjenja in nam nebesa odpera! Strašno in grozno je Jezus terpel že na oljski gori, kakor ste slišali danes osem dni, pa vendar se je tam njegovo britko terpljenje še le pričevalo. Poglejmo danes dalej za Jezusom; zvezali so ga in ga ženejo v mesto Jeruzalem, pred višja duhovna Ana in Kajfeža. Semle hočemo tudi mi danes Jezusa spremiti, gledati in poslušati:

„Kako se Jezusu pred Anom in Kajfežem godi.“

Sam Oče nebeški je danes z nebes klical, da naj Jezusa poslušamo; zvesto poslušajte tudi mene, kajti govorim v njegovem svetem imenu!

Razlaga.

1. Vse po Jezuzalemu že počiva in spi, le Jezusovi sovražniki čujejo in že komej čakajo, da bi ga skoraj z Oljske gore pripeljali. Kar vojšaki in beriči Jezusa priženo; prvič ga ženó pred Ana; bil je ta poprejšne leto veliki duhoven, star mož pa plesnov grešnik. Pred njim stoji nedolžni Jezus zvezan in vkle-njen kakor hudodelnik. Ana nekako mogočno nastavi besedo in poprašuje Jezusa za njegove učence in njegov nauk. Krotko pa serčno mu odgovori Jezus: „Kaj, ali ne veš, kaj sem učil? Svojih naukov nisem nikoli skrival, učil sem očitno pred celim svetom. Po shodnicah in tempeljnu sem učil, kamor se vaši ljudje shajajo, na skrivšem nisem nikoli učil. Vaši učenci in prijatli so bili moji poslušavci. Kaj toraj mene poprašuješ? Vprašaj rajši te, ki so me slišali; oni vedo, karkoli sem učil.“ Tako je Jezus odgovoril in ni djal žal besede; vendar stegne nek hlapec,

ki je zraven njega stal, svojo roko in ga mahné za uho! O strah in groza; grešen malopridnež vdari Jezusa, kralja nebes in zemlje, ga udari, da ga skoraj na tla pobije! Vsegamogočni Jezus! ali ne boš ukazal, da se mu saj hudobna roka posuši in ga boli vse žive dni? Oh marsikdo bi bil res tako storil in bi bil hudobnega hlapca pokončal, — pa Jezus, pravi živi Bog, se vse drugači obnaša, kaj je storil? Oh poslušajte in spoznajte tukaj božjo, ne človeško krotkost in poterpežljivost! Pohlevno in krotko reče Jezus gerdemu hlapcu: „Če sem kaj napčnega rekel, skazi, da je napčno ali hudo, če sem pa prav govoril, zakaj me biješ?“ Tako dela Jezus. Oh resnične so tvoje besede, o preljubi Jezus, ki si rekel, da si krotek in iz serca ponižen. Ravno tako se je Jezus obnašal tudi pred Kajfežem. Tukaj so bili zbrani narhujši Jezusovi sovražniki, tudi podkupljenih krivih prič so imeli pripravljenih, da bodo zoper Jezusa pričale. Jeli so krivo pričati, pa njih besede se niso vjemale in stikale, kar je eden rekel, je že drugi poderl. Jezus jih je poslušal in je molčal. Kar stopi Kajfeš v sredo in vpraša Jezusa rekoč; „Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti zoper tebe pričajo?“ Jezus pa vendar le molči in kar besede ne odgovori. — Stopimo, ljubi poslušavci moji, v hišo velikih duhovnov Ana in Kajfeža in učimo se od Jezusa; kajti zgled nam je dal, da tudi mi tako storimo, kakor je storil on; učimo se od našega božjega učenika krotkosti in pohlevnosti! Ljubi kristjan, povej mi, kaj ti je storil tvoj bližnji, da ga ne moreš pogledati, da razsajaš in noriš, da ogenj in žveplo nad njega z nebes kličeš? Povej mi, od kod tvoje strašno sovražtvo, odkod tvoja huda jeza, ki se potažiti ne da? Tvoj sosed te ni prav pogledal, ni po tvoji volji svojih besed stavil, ni vse čisto po tvojih mislih storil, morebiti še le po nevedama je to storil in te razžalil. Oh ljubi kristjan pojdi z menoj v Anovo hišo, in poglej, kako hudoben hlapec Jezusa, tvojega mojstra in učenika, za uho udari — Jezus se pa ne razserdi — mirno in lepo ga zaverne. Kako boš obstal pred njegovim sodnim stolom, ker nobene žal besedice odpustiti in prenašati ne moreš: „Sodbo brez usmiljenja ima pričakovati, kdor svojemu bližnjemu usmiljenja ni skazoval.“

Ljubi kristjan, kaj ti je, da si ves žalosten in pobit, in da se debele solze po licu vdirajo? Kaj ne hudobni jeziki te grizejo,

in obrekujejo, ti glodajo in kradejo dobro ime in čast — človeka nar večje bogastvo? Pojdi z menoj v Kajfovo hišo in poglej, kaka se godi nedolžnemu Jezusu, tvojemu mojstru in učeniku. Tožijo ga strašnih hudobij in ga delajo nar hujšega razbojnika. Poglej, kako se Jezus obnaša! On se ne jezi, on ne zmerja, on se ne maščuje, on le — molči! Uči se od njega, in stori tudi ti tako! Če te bližni obrekuje, in gerdih reči po krivem obdolžuje: ne jezi se, ne togoti se nad njim, ne zmerjaj ga, ne delaj mu nobene škode ali krivice, — poglej na Jezusa: povej najpred z lepo, da tega nisi kriv, česar te kdo obdolži. Če pa to nič ne pomaga, potlej molči, in voljno prenašaj obrekovanje, kakor je Jezus krive tožbe voljno prenašal. Mirnega serca izroči svojo čast in dobro ime Bogu, ki ve vse, tudi nar skrivnejše reči; njemu je tudi znano, da si nedolžen, in on bo veliki sodni dan tudi tvojo nedolžnost razodel vsemu svetu! Bodimo toraj krotki in pohlevni! —

2. Po nečloveško in ajdovski so z Jezusom njegovi sovražniki ravnali. Jezus pa ves krotek in pohleven vse te krivice voljno terpi in molči. Pa tudi to, da Jezus molči, je Kajfežu hudo djalo, rad bi bil slišal od njega besedo, da bi ga mogel vjeti in prijeti. Zdaj si Kajfež sam zvijačo izmisli, sam ga hoče popraševati. Pomigne celi množici, da naj molči. Vse potihne in radovedno čaka, kaj da bo. „Prav, je rekel Kajfež, na vse to, kar ti zoper te pričujejo, nočeš besedice odgovoriti, zdaj pa te prašam jaz tvoj sodnik; zarotim te pri živem Bogu, resnico govori: Ali si Kristus, Sin božji?“ Oh sladke, pa tudi zvite in hinavske besede! Jezus je dobro vedel, kam to vprašanje kaže, kako mu je Kajfež nevarno nastavlil. Ako poreče, da ni, bi sam sebe lažnika delal, kajti prej se je Sina božjega imenoval in skazoval; ako pa poreče, da je, ga bodo božjega preklinjevalca imenovali. Tako zvito in hinavsko so ga farizeji že večkrat bli popraševali; pa vselej jim je tako odgovoril, da so jo vsi osramoteni potegnili. Tudi zdaj je dobro vedel, kam meri Kajfovo vprašanje, in bi bil lahko tudi tako modro odgovoril. To da je ura bila prišla, da je hotel sam svojevoljno za nas terpeti in umreti. Zatoraj Kajfežu serčno in naravno pove: „Kar si rekel, jaz sem. In pa gotovo, vam povem, ne bo dolgo, in Sin človekov bo na desnici vsega-mogočnega Boga sedel, in tudi vi ga bote nekdam vidili priti na

nebu v oblakih.“ Oh poslušajte svete nebesa, tresi se zemlja, ta, s katerim ljudje tako gerdo in grozovitno počenjajo, je Kristus, Sin živega Boga! Že prej je Jezus učil, da je pravi Bog; rekel je: „Jaz in Oče sva eno“, Jan. 10, 30.; „kdor vidi mene, vidi tudi Očeta“, Jan. 14, 19.; — prej je Jezus učil tako po nebeško lepo in modro, da so njegovi poslušavci stermeli in djali: „Ta ne uči, kakor drugi; ta uči, kakor on, ki oblast ima“, Mat. 7, 29; prej je živel tako pobožno in sveto, da je farizeje, svoje zaklete sovražnike, popraševati mogel: „Kdo iz med vas me bo greha prepričal“, Jan. 8, 46.; prej je grešnikom grehe odpuščal, bolnike ozdravljaj, mertve v življenje budil, in tolike čudeže delal, da je reči smel: „Ako že mojim besedam ne verujete, da sem Sin božji, verujte mi saj zavoljo mojih del“, Jan. 10, 24. Zdaj stoji Jezus vsred veliko svojih nar hujših sovražnikov, stoji pred svojim sodnikom, višjim duhovnikom, stoji pred živim Bogom, pri katerem ga je Kajfež zarotil, stoji in vidi, da bode zavoljo tega v strašno smert obsojen, in vendar reče očitno in slovesno: Jaz sem Kristus, Sin živega Boga! Res je toraj, da je Jezus, Sin živega Boga, iz ljubezni do nas prišel k nam v to solzno dolino, za nas dat svoje življenje na sramotnem križu; kakor pravi in vsegamogočni Bog bi bil lahko zdrobil in pokončal vse svoje sovražnike, pa dal se je v grozovitno smert, ker je sam hotel; oh neskončna ljubezen, kateri ni enake: Bog se da umoriti za nas uboge grešnike!

Oh Jezus! vžgi v mojem merzlem sercu ogenj prave ljubezni; pomagaj mi, da te ljubim, da tvoje zapovedi spolnujem, da nikoli ne grešim, in nikoli te ne žalim! — Res je toraj, da je Jezus pravi Bog, večna in božja resnica. Oh veselimo se, ljubi verni kristjani, veselimo se; zdaj vemo, da je vse, kar je učil Jezus, čista, božja resnica. Res, da marsikterih resnic ne zapopademo, da je v naši veri marsikaj skrivnega in čudovitnega. Pa vse, vse je učil Jezus, živa božja resnica, in kam se hočemo podati, le ti o Jezus, imaš besede večnega življenja; oh poterdi našo vero, tam bodemo jasno gledali vse, kar tukaj skrivno verujemo! — Res je toraj, da je Jezus pravi živi Bog, ki je brez konca usmiljen in vsegamogočen; zdaj vemo, kam se moramo podati, kje pomoči iskati v težavah in nadlogah tega življenja. Ja pridite k Jezusu, pridite vsi, ki ste žalostnega in pobitega

serca, on vas bo potolažil in razveselil! Oh usmiljeni Jezus, poterdi naše zaupanje! Res je, da boš enkrat vsem svojim zvestim služabnikom vse solze obrisal, in jim vse stokrat povernil! Ljubimo Jezusa, verujmo in zaupajmo mu, kajti pravi Bog je. Alite da je to vesela resnica, ki jo je Jezus pred Kajfežem izustil: Jaz sem Kristus — Sin živega Boga! Zatoraj veselimo se vsi, — ali resnično vsi? Ali med nami nobenega nevernika ni, ki Jezusovih naukov vseh ne veruje, — ali ni med nami nobenega grešnika, ki Jezusovih zapoved ne spolnuje. Oh vsi se veselimo, vsi, le vi neverniki in grešniki žalujte in tresite se, zakaj tudi vi bote nekadaj Jezusa vidili priti na nebu v oblakih, vidili ga bote priti sodit žive in mertve: „Vas ne poznam, poberite se od mene“, vam bo strašno zagromelo. Daj nam vsem, usmiljeni Jezus, pravi živi Bog, daj nam terdne vere, da vse tanjko verujemo, daj nam goreče ljubezni, da po veri tudi zvesto živimo!

3. Serčno in očitno je Jezus povedal, da je Kristus, Sin božji. Pa to Kajfovega oterpnega serca ne gane, še razkači ga. Kakor da bi bil zdivjal, preterga drago oblačilo svoje in vpije: „Boga je klel! Kaj potrebujemo več prič. Vidite, možje, vi sami ste bogokletsvo slišali. Kaj se vam zdi, kaj zasluži tak človek?“ Zdaj vsi na eno gerlo zavpijejo: „Smerti je vreden!“ O strašna, krivična sodba! Kako more človek obnoret! — Ko je bil Jezus v smert obsojen, ga zgrabijo vojšaki in beriči, ga vlečejo na dvorišče in počenjajo ž njim, da je strah in groza! Nekteri mu v njegov sveti obraz plujejo in ga s pestmi za uho bijejo. Drugi mu oči zavezujejo, rekoč: „Kristus! veliki prerok si, ali? Prerokuj nam, prerokuj, kdo te je udaril?“ Se drugih hudobij so počenjali, tako da sv. evangelje pravi: „In še druge gerde kletve so jim šle iz ust.“ Oh koliko bolečin si to noč občutil oh usmiljeni Jezus! Pa to se ni čuditi, da mu njegovi hudobni sovražniki toliko britkost in težav napravljajo; — da mu pa tudi eden izmed njegovih prijatlov novih ran vseka, to je čudno, to je strašno, — ja ravno tisti prijatelj, ki mu je ravno kar rekel: „Da bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jaz vendar ne, ako bi mu bilo tudi umreti s teboj, te ne bom zatajil.“ Pa kaj se zgodi! Ravno ta Jezusov prijatelj, — saj ga poznate, sv. Peter je, — je šel od daleč za Jezusom do dvora velikega duhovna. Vsred dvorišča so napravili ogenj, in hlapci pa služabniki so se greli. Stal je

pa tudi Peter ž njimi, in se je grel, da bi vidil in slišal, kaj bo. Neka dekla vratarica ga dobro pogleda, ga spozna in mu pravi: „Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem.“ Peter pa je tajil vprico vseh, rekoč: „Nisem; žena! ne poznam ga! ne vem in ne umem, kaj praviš.“ Potem ga prime druga dekla, in čez malo tudi zraven stoječi, Peter pa taji drugič in tretjič in pravi: „Ne poznam tega človeka, od ktereга pravite.“ In ravno je petelin vdrugič zapel; Jezus pa se je ozerl in pogledal Petra. On pa spozna in občuti, zakaj da ga je Jezus tako milo pogledal, gre toven, in se britko joka. — O neskončno usmiljenje Jezusa Kristusa: Peter ga zataji, preklinja in prisega, — Jezus ga pa milo pogleda in mu usmiljenja in odpuščanja ponuja! Grešnik! zatajil si Jezusa ne samo trikrat, Bog večni ve kolikokrat, hudo si Jezusa razžalil, on te pa milo pogleduje in ti usmiljenja in odpuščanja ponuja. Naenkrat — ne veš odkod in zakaj — v sercu ti jame strašno goreti in te peči, hudobna vest te grize in kliče; grešnik, ali veš, kaj je to: Jezus te pogleduje. Grešnik! vidiš in slišiš, kako ta ali uni sosed lepo Bogu služi, pošteno živi, in za zveličanje svoje duše skerbi, neka sramota te oblije, nek strah te pretrese; — slišiš v cerkvi božjo besedo oznanovati, čutiš, kako ti ravno danes božji nauk do živega sega, kako te reže in bode kot ostro brušen nož; grešnik, ali veš kaj je to: Jezus te pogleduje. Grešnik! pride kak zvest in pobožen prijatelj, te jame opominjati in svariti, nekako čudno ti je pri sercu, koj razjokal bi se, — naletiš skerbnege spovednika, učijo in nagovarjajo, prosijo in žugajo, da se spokoriš in k Bogu nazaj verneš, gorke solze te posilijo, koj stergal bi vse ketine grešnih navad; grešnik, ali veš kaj je to: Jezus te pogleduje. Grešnik! ti vidiš, kako je ta ali uni, ki je stal na visoki stopnji posvetne oblasti in časti, kako je danes v prah ponizan, — vidiš ali slišiš, kako je ta ali uni tvojih znancev naglo ob vse svoje premoženje prišel in morebiti še potrebnega straduje, — vidiš ali slišiš, kako je ta ali uni tvojih prijatlov naglo smert storil v nar boljših letih in se moral ustopiti pred sodni stol ostre pravice božje; grešnik, ali veš, kaj je to: Jezus te pogleduje. Grešnik! nimaš nobene sreče več, sramota in nesreča ti je za petami, huda bolezen te verže na bolno postelj, tvoja družina ti napravlja veliko težav in skerbi; grešnik, ali veš, kaj je to: Jezus te pogleduje. Savl se napravi v Damask, kristjane

lovit in morit — pa na poti ga Jezus čudovitno pogleda; Marija Egipčanka se poda na božjo pot v Jeruzalem, pa ne tam Boga molit, temuč nesramno žalit, in v Jeruzalemu jo Jezus ljubeznivo pogleda; Peter Jezusa trikrat zataji na dvorišču, pa vendar ga Jezus milo pogleda. Tako Jezus nobenega ne zaverže, vse milo pogleduje, milo pogleduje tudi nas vse in posebno zdaj v tem svetem postnem času: „Zdaj je prijetni čas, zdaj so dnevi zveličanski.“ Bog daj, da bi vsakdo občutil, kedar ga Jezus pogleduje, in se tudi po Petrovsko razjokal nad svojimi grehi: „Kader njegov glas čutite, ne zaterdite svojih src“; pa oh! Peter je enkrat grešil in se jokal celo življenje, mi pa grešimo pogostoma, jokamo se pa nikoli!

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! Stali smo danes v hiši višjih duhovnov Ana in Kajfeža in gledali, kako se usmiljenemu Jezusu godi. Vidili smo, kako grozno gerdo in hudobno so tukaj z Jezusom ravnali, on pa vse voljno prenaša in molči. Učimo se od njega, biti tudi krotkega in ponižnega serca! Slišali smo, kako je očitno pred sodbo spoznal, da je Kristus, Sin živega Boga. Ljubimo ga, ker se je iz same ljubezni tako ponizal in toliko preterpel; verujmo vse, kar je učil, vse je božja resnica, zaupajmo v njega, kar je obljubil, vse nam bo dal! Premišljevali smo, kako je Jezus grešnega Petra milo pogledal in ga pripeljal k pravi pokori. Jezus tudi nas pogleduje, oh da bi njegovi pogledi nam serce in dušo spreleteli in nagnali nas delati pravo resnično pokoro. Za osem dni vzamemo slovo od tebe usmiljeni Jezus, pa ti obljubimo biti krotkega in pohlevnega serca, te hočemo ljubiti, ti verovati in zaupati; pa tudi se spreobrniti in pravo pokoro delati. O Jezus! pomagaj nam! Amen.

Pridga za III. postno nedeljo.

(Jezus pred Pilatom in Herodom.)

„Kristus je za nas terpel, in vam sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“
I. Petr. 2, 21.

V v o d.

Grozno nesrečen je bil človek, ki ga nam današnje sv. evangelje pred oči postavlja; od peklenskega duha bil je obseden, in v njegovi oblasti. Sirota bil je mutast, in ni mogel govoriti, bil je pa tudi, kakor sv. Matevž priča, zraven še slep in ni mogel spregledati. Oh kolika nesreča biti v hudičevi oblasti! In vendar se je taka godila vsemu človeškemu rodu: hudič je Adama in Evo zmotil in premagal, in ju dobil v svojo strašno oblast. V Adamu in Evi smo pa mi vsi grešili in padli peklenskemu v pest in oblast. Kdo nas bo rešil strašnega greha in nesrečne sužnosti peklenskega duha? Poglejte v današnje sv. evangelje, tam vidimo, kdo da ima oblast dela hudičeve razdjati in ljudi rešiti njegove sužnosti. Jezus ukaže hudobnemu duhu, da se spravi iz tega človeka; in glejte! pri tej priči beži hudobni duh in popred mutasti človek začne gladko govoriti, poprej slepi človek lepo spregleda. Tako je toraj res, kar je Jezus učil, da je prišel hudičevo kraljestvo razderat; kar je bil učil, je tudi v djanji poterdil. Se ve, da je to farizejem in pisarjem grozno mrazilo, da so škripali in se togotili, in poslednjič še tako norčavo terdili, da z Belcebubom, višjim hudičev, izganja hudiče. Jezus jim pa modro dokaže, da s satanom satana ne more preganjati; zakaj potem toraj bi bil satan sam zoper sebg razdeljen in njegovo kraljestvo bi ne moglo obstati. Obmolknili so, ljudje pa so se čudili in veselili, neka žena pa je zavpila: „Blagor telesu, katero te je nosilo, in persam, ktere si sesal!“

Tako je Jezus hudiče izganjal, in jim jemal njih peklenško oblast; premagal je tudi hudiča v puščavi, ki ga je trikrat skušal; premagal je Jezus hudiča slednjič na gori Kalvariji, kjer je za naše grehe svojo rešnjo kri pretil in nas vse rešil peklenške sužnosti. Pa ta vojska, ta zmaga je Jezusu težko

in drago stala, pot od poslednje večerje do smertnega križa na Golgati je bil težaven, strašen pot. Kaj ne, ljubi poslušavci? Saj še niste pozabili, kaka se je Jezusu na oljski gori godila: taka žalost se ga loti, taka britkost ga opada, taka groza ga obletuje, da jame kervav pot potiti; saj še veste, kaka se je Jezusu godila pri Anu in Kajfežu: grozno neusmiljeno, grozno gerdo in hudobno so z Jezusom njegovi sovražniki ravnali, ga zasramovali in zasmehovali, ga potiskovali in bili celo noč! Pa vendar je bil to še le začetek kervave vojske, v kateri je Jezus satana premagal na svetem križu. Zatoraj hočem vas danes spet v mesto Jeruzalem peljati in pokazati:

„Kako se Jezusu godi pred Pilatom in Herodom.“

Jezus pravi v današnjem sv. evangelju: Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo; zatoraj poslušajte in ohranite današnje svete besede! Blagor vam!

Razlaga.

1. Judje so bili Jezusa že k smerti obsodili, pa vendar si ga sami ne upajo umoriti; zakaj judovska dežela je bila takrat že pod rimsko oblastjo in deželni poglavar je bil Ponci Pilat. Zatoraj mislijo Jezusa v petek zjutraj pred Pilata peljati, in pred njim ga tožiti. Res petek zgodaj ukažejo Jezusa zvezati in ga gnati pred sodno hišo Pilatovo; tudi sami gredo za njim, da ga bodo sami pred Pilatom tožili. Pilat se začudi, da ljudi tako zgodaj pred sodno hišo vidi; še bolj se začudi, ko zagleda med njimi zvezanega človeka. Vpraša jih: „Kakšno tožbo imate zoper tega človeka?“ Zdaj jamejo vpiti in ga tožiti strašnih hudobij: „Tega človeka, pravijo, smo dobili, da je ljudi zapeljeval in podpihoval, da je prepovedoval cesarju davkov plačevati, da je samega sebe kralja judovskega delal.“ Na vse te tožbe pa Jezus ni dal nobenega odgovora, temuč poslušal jih je, in molčal. To se Pilatu čudno dozdeva, zatoraj pravi: „Ali ne slišiš, kaj te vsega tožijo? Ali nič na to ne odgovoriš?“ Jezus je pa le molčal, in besede ni rekel. Že po obrazu se je Jezus Pilatu prenedolžen zdel, da bi se bil tako strašno pregrešil, kakor ga judje tožijo; toraj je čutil, da ga le po krivem tožijo in dolžijo. Kmalo se

verne v svojo hišo in Jezusu migne, za njim iti. Spet stoji narsvetejši Jezus pred grešnim sodnikom! Pilat zdaj Jezusa vpraša: „Ali res meniš, da si ti judovski kralj?“ Jezus odpre svoje usta in reče: „Moje kraljestvo ni tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo tega sveta, bi se bili moji služabniki pač za me bojevali in potegnili, da bi ne bil judom izdan; oni bi me ne bili v roke dobili in ne stal bi zdaj zvezan pred teboj.“ — Postojmo tukaj malo in poslušajmo, kaj Jezus pravi: „Kralj sem, pa moje kraljestvo ni tega sveta.“ Ja Jezus je res kralj, kakor je že angel Gabriel bil Mariji oznanil: „On bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegovega kraljestva ne bo konec“; in sv. apostel Pavl pravi: „Posadil ga je na svojo desnico, čez vse poglavarstvo, in oblast, in moč, in gospostvo in vsako ime, ki se imenuje ne le na tem svetu, ampak tudi v prihodnjem, in je vse podvergel njegovim nogam, in ga je postavil glavo čez vso cerkev“, Efež. 1, 20. In v to kraljestvo Jezusovo je usmiljeni Oče nebeški nas vse sprejel: pri sv. kerstu smo bili vpisani v zlate bukve tega kraljestva; sprejeli smo tam odpuščanje grehov, bili smo omiti vsakega madeža, postali smo otroci Očeta nebeškega, bratje Jezusa Kristusa, tempeljni sv. Duha in dediči ali erbi nebeškega kraljestva.

Za vse te neskončne milosti in dobrote smo pa zaobljubili se pri sv. kerstu, tudi se ravnati zvesto po postavah in zapovedih tega kraljestva, pokornim biti kralju našemu Jezusu Kristusu. Koliko pa je kristjanov, ki govorijo, kakor tisti nezvesti hudobneži v evangelju: „Nočemo, da te nad nami kraljuje“, Luk. 19, 14. Koliko je kristjanov, ki se malo marajo za prvo postavo Jezusovega kraljestva, za prvo postavo, ki so jo pri sv. kerstu spolnovati obljubili: „Odpovej se hudiču, njegovemu napuhu in vsemu njegovemu djanju“, to je prva postava Jezusovega kraljestva. Kako jo spolnuješ, ki grešiš brez vse skerbi in brez vsega straha, grešiš noč in dan, in nosiš več grehov na vesti, kot las na glavi? Ali tako deržiš obljubo svojemu kralju Jezusu? Ne služiš svojemu pravemu kralju, le služiš hudiču, svojemu mesu in hudobnemu svetu! Ali ne veš, da Jezusovo kraljestvo ni tega sveta? Kaj pa tebi naj več pri sercu leži, kaj poželjuješ? Ali da meseno,

posvetno veselje. Kaj pa tebi nar več skerbi napravlja, zakaj se trudiš in pehaš noč in dan? Ali da posvetno blago in posestvo. Kaj pa tebi vedno po glavi roji in ti toliko nepokoja napravlja? Ali da svet, posvetna čast in imenitnost. Na kaj mišliš, ko zjutraj ustaneš, kaj imaš pred očmi, ko se zvečer v postelj vležeš? Ali da svet in kar je posvetnega. Oh ljubi moji! to je vse narobe; naš kralj in gospod pravi: „Moje kraljestvo ni tega sveta!“ Kako bomo enkrat pred svojim kraljem in sodnikom obstali? Zatoraj prisereni poslušavci! obljubimo Jezusu, ktereга kraljestvo ni tega sveta, ampak je nebeško, obljubimo mu, iskati, kar je nad nami v nebesih, ne pa tega, kar je tukaj na zemlji; obljubimo mu ne ljubiti sveta in kar je posvetnega, kajti svet in vse njegovo veselje preide, kdor pa božjo volje spolnuje, ostane vekomaj. Ubogega, zasramovanega, križanega kralja imamo, zatoraj ne poželjmo in ne iščimo posvetnega bogastva, posvetne časti in posvetne sladnosti. Tam goraj je Jezusovo kraljestvo, tam bomo nebeško bogati, nebeško počasteni, nebeško veseli: oh usmiljeni Jezus daj nam tvoje kraljestvo!

2. Jezus je Pilatu rekel, da je kralj, da pa njegovo kraljestvo ni tega sveta. Ko je Pilat slišal, da Jezus vendar od nekega kraljestva govori, ki ni tega sveta, ga še vpraša in pravi: „Tedad si vendar le kralj?“ Jezus odgovori: „Prav si rekel, res sem kralj. Jaz sem v to rojen in na svet prišel, da pričam resnici. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.“ Pilat pa mu reče posmehovaje se: „Kaj je resnica, i kaj resnica? Kdo se kaj za tvojo resnico — tvoj uk zmeni?! Kar ti učiš, so prazne kvante; zavoljo teh ni treba, človeka k smerti obsojevati in umoriti.“ — Slišali ste, ljubi moji poslušavci! iz samih Jezusovih ust, zakaj da je na svet prišel? Prišel je na svet pričat resnici, jo oznanovat in tako ustanovit novo božje kraljestvo — kraljestvo prave božje resnice. Tri leta je hodil sam po sveti deželi in oznanoval sv. vero, veliko čudežev delal, ves svoj nauk na tanjko spolnoval, in za svoj nauk tudi svoje življenje dal. Po svojem ustanjanju pa je svoje učence razposlal pridigovat sveto evangelje: „Pojdite, jim je rekel, po celem svetu, oznanujte evangelje ysem stvarjem in učite ljudi deržati vse, karkoli sem

vam pravil.“ Da bi se pa učenci nikdar ne motili, jim je svojo pomoč obljubil, rekoč: „Glejte, jaz sem z vami vse čase.“ Pa prišel je učiti vse ljudi do konca sveta. Da se toraj večne čase nobena resnica Jezusovega nauka ne zgubi, je on postavil sv. katoliško cerkev, ker je rekel sv. Petru: „Ti si skala, na to skalo bom sozidal svojo cerkev in peklena moč je ne bo zmagala.“ Sedaj vemo, priserčni kristjani! sedaj vemo, kje je tisto kraljestvo na zemlji, katerega kralj je Jezus: sveta katoliška cerkev je. Oh veselimo se, da smo mi vsi rojeni v tem svetem kraljestvu, zdaj je na svetu okoli ednajst tavižent milijonov ljudi, blizo dve sto milijonov je katoličanov, le mi imamo pravo resnico, le naš razsvetljuje Jezusova sveta luč in nam kaže pot v večno življenje. Vsi uni nimajo prave resnice in tavajo po temi večne pogube. Oh kako srečni smo mi — kako nesrečni pa uni: „Kdor veruje, in je kerščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen“; „noben ne pride k Očetu razun po meni“, uči Jezus, večna resnica. Zahvalujmo se toraj milim nebesom za sv. katoliško vero, prizadevajmo si, prelepe resnice naše sv. vere bolj in bolj spoznovati, pa tudi po naukih in zapovedih sv. kat. vere zvesto obnašati se! Pa oh! koliko je katoliških kristjanov, ki nikoli ne premislijo in nikoli si k sercu ne vzamejo te velike božje gnade in dobrote, da jih je Jezus poklical v svoje božje kraljestvo na zemlji — v sv. kat. cerkev! Da bi nikoli ne pozabili zlatih besed, ki jih je nek slaven Slovenec napisal: „O sveta Rimska, katoliška cerkev; naj se mi jezik poprej v ustih posuši, kakor da bi tebe ne hvalil, naj roka odreveni poprej, ko bi tebe pozabil!“ Pa oh koliko je kat. kristjanov, ki se za nauke in resnice sv. kat. vere malo marajo, ki jih malo ali clo nič ne poznajo in tavajo po temi; učite se ljubi moji radi svetih resnic, hodite vselej in zvesto k pridigam in kerš. naukom, prebirajte radi posebno o nedeljah in praznikih keršanske bukve, da bote v katoliških resnicah lepo podučeni. Pa Bogu bodi potoženo! koliko je kristjanov, ki se učijo vseh sort reči, ki si prizadevajo zmodriti in olikati se, pa sv. naukov, učenosti nad vse učenosti, prave, svete modrosti pa zanemarjajo: I kaj je resnica, poprašujejo po Pilatovsko. Kaj pa pomaga človeku, da vse zna in si vse pridobi, na svoji duši

pa škode terpi? To je večno življenje, da poznamo tebe, pravega Boga, in kterega si poslal, Jezusa Kristusa. Veliko je katoličanov, ki ne poznajo svetih resnic kat. cerkve, ki niso v keršanskem nauku dobro podučeni; pa oh še več jih je, ki po svetih naukih sv. kat. vere ne živijo, zatoraj pa tudi sv. cerkve ne spoštujejo in ne ljubijo, ja še le sovražijo in zmerjajo jo! Vi nečistniki, ki gerdo živite in nesramnih del doprinašate, kterih se iz tega svetega mesta imenovati ne upam, — vi posvetnjaki, ki ste samo v ta svet zatelebani, in le posvetne reči in veselice v mislih in v sercu imate, — vi visokoglavci, ki se že popolnoma svete in pravične imate, svoje soprobate in sosesre pa obrekujete in pogublajte, — vi požrešneži, kterih Bog in vse je trebuh in gerlo, kratko vi vsi, ki ne spolnujete svetih naukov sv. kat. cerkve, povejte mi, kako vi mislite od božje resnice, ki jo je Jezus z nebes prinesel in zročil svoji sv. cerkvi? Kaj ne tudi vi govorite po Pilatovsko: I kaj resnica? Kaj nam je za to mar? Tako si mislite in govorite, in sv. cerkve ne spoštujete, ne ljubite, ja še le čertite in sovražite jo. Taka se godi — žalostno, pa verni kristjani, ne čudimo se, saj je Jezus že popred povedal: „Luč je prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo ko luč; zakaj njih dela so bile hude. Slehern namreč, kteri hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjene njegove dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegove dela, ker so v Bogu storjene.“ Bog nam daj vsem, spoznavljati in spolnovati sveto katoliško resnico!

3. Pilat je hitro spoznal, da je Jezus nedolžen, in da ga po krivično tožijo. Zatoraj stopi pred jude in duhovnom reče: „Jaz ne najdem nobene krivice nad njim.“ „Kaj, so jeli pritiskovati, nad tim ne najdeš krivice, ki bo ljudi še v punt spravil, nad tim, ki po vsej deželi trosi svoj zapeljivi nauk iz Galilejskega do lesém, do Jeruzalema.“ Pilat slišati Galilejsko imenovati, je vprašal, ali je Jezus morebiti Galilejec? Povejo mu, da je in da spada pod oblast kralja Heroda. Pilat ves vesel zgrabi to priložnost, te sitne reči se znebiti in jo na Heroda zvaliti; zatoraj reče Jezusa k Herodu gnati, ki je bil ravno v Jeruzalem na velikonočne praznike prišel. Jezusa zdaj beriči vzdignejo in zvezanega peljejo pred kralja

Heroda. Vsi sovražniki grejo tudi pred Heroda Jezusa tožit. Herod, slišati da mu Jezusa peljejo, se mu je silno dobro zdelo; kajti slišal je že toliko od Jezusa, in mikalo ga je, Jezusa spoznati in kak čudež od njega viditi. Hitro vse svoje imenitne služabnike skliče, se po kraljevsko napravi in se vsede na svoj sodni stol. Nastavi besedo in popraša je ga marsikaj, pa vse le ničemurne in malovredne reči. Jezus pa kar besede ne odgovori, in tudi nobenega čudeža ne stori. Zdaj ga začnejo duhovni in pismouki terdo tožiti, da ljudi zapeljuje in podpihuje, da cesarju davkov plačevati prepoveduje in sam sebe kralja judovskega dela. Pa tudi na te tožbe Jezus kar stvarice ne odgovori. Po tem Heroda in njegove služabnike jeza prime, začnejo posmehovati se Jezusu, zaničujejo ga, in norca se iz njega delajo. Z Jezusom še veči smeh imeti, mu reče Herod, belo svetlo oblačilo obleči, in ga tako oblečenega nazaj k Pilatu pošlje. Tako je počenjal Herod z Jezusom, on pa je molčal in ni storil nobenega čudeža. Tudi to je za naš imenitno, in nam daje lep nauk, da Jezus pred Herodom molči. — Herod je bil prevzet in hudoben, bil je nesramen in nečisten, bil je ves plesnov in gnjiv grešnik. Mar bi kaj pomagalo govoriti mu? Saj je nečistniku Herodu govoril Janez Kerstnik in mu naravnost povedal: „Ne smeš žene imeti svojega brata“, pa vergel ga je v ječo in mu glavo odsekal. Se ve, da je sv. Janez zdaj molčal in tudi Jezus je molčal. Pa to molčanje je nekako čudno — strašno. Grešnik, terdovratni, zastareli grešnik! grešiš veliko, morebiti vsak dan, vsako uro, grešiš strašno, da morebiti tvoji grehi v nebo vpijejo za maščevanje, grešiš že dolgo, morebiti že leta in leta — pa Jezus le molči. Ti ga zasramuješ in zaničuješ, se ž njim norca delaš — on pa le molči. Oh ne veseli se, to molčanje je čudno — strašno. Pojdi na britof in poslušaj, vse je tiho in molči po mertvaško; pa ta tihota je tako čudna — strašna, da človeku po vsem životu mergoli. Na nebu stojijo črne megle, bliski švigajo, strašno se pari, pa tiho je vse, ne slišiš nobene ptičice, ne vidiš nobenega peresca na drevju miglati, — vse je tiho in mirno; pa ta tihota je tako čudna in strašna, da se poskrivajo vse živali in trepetajo vsi ljudje. Grešnik glej, taka je tudi tvoja

tihota; oh žalostno in strašno je, da ti Jezus ne govori več! Nekdaj je bila druga. Ko si grešil in Boga žalil, te je peklo v sercu in vest te je grizla, pa svojo vest si zadušil, ta mili glas je vtihnul: Jezus molči! Ko si grešil in Boga žalil, so se oglasili tvoji ljubi starši, te prosili in svarili; pa že so umerli, ti si jih morebiti prezgodaj spravil pod černo zemljo, ljubeznivi jezik tvojih ljubih staršev ne kliče več: Jezus molči! Ko si grešil in Boga žalil, so prišli zvesti prijatli, dobri znanci in sosedi, te opominjali in odvrčevali od greha; pa njih do-brote si z gerdo povračeval, jih nisi poslušal, zapustili so te, ne svarijo te več: Jezus molči! Nekedaj si še vsako nedeljo in vsak praznik v cerkev dohajal, še poslušal božjo besedo, masiktera ti je segla do živega in te hudo zapekla; pa znebil si se tega sitnega opominjevanja, ne hodiš v cerkev, ne poslušаш več božje besede, sveti glas iz prižnice ne kliče več: Jezus molči! Nekedaj si se vsaj enkrat v letu k spovedi hodil in stopil k božji mizi, si še zaslišal svete in goreče besede duhovnega očeta in prejel sv. rešnje telo; pa zdaj se spovednice in božje mize ogibaš, nihče ne podučuje in ne opominja te več: Jezus molči! Nekedaj te je še včasih kaka nesreča zadela, še kaka težava obiskala, še kaka bolezen prijela; pa zdaj ti gre vse po volji, ni žalosti, ni bolezn, nič te ne draži in ne drami več: Jezus molči! O molčanje da je strah in groza! Ja strah in groza, ako Jezus še le tedaj spregovori, ko poreče: „Daj rajtengo od svojega hiševanja“, še le tedaj, ko poreče: „Poberite se spred mene, vi prekleti, v večni ogenj!“ Oh tega strašnega molčanja sam večni Bog prenesi! Kakor je Samuel nekđaj rekel: „Gospod govori, tvoj hlapec poslušā“, tako mi vsi kličemo in prosimo: Usmiljeni Jezus ne molči, govori in kliči, da nas zbudiš iz grešnega spanja in pripelješ na pravo pot, ki pelje v tvoje večno kraljestvo!

S k l e p.

To Jezusovo kraljestvo, ljubi moji, pa poznamo, Jezus sam ga nam je danes pokazal: „Moje kraljestvo ni tega sveta: prišel sem, oznanovat sveto resnico, ki vam kaže pot k ne-beškemu Očetu“, je rekel pred Pilatom. Zatoraj priserčeni kristjani,

iščimo naj pred božje kraljestvo in njegovo pravico; deržimo se svete resnice, katero nam v Jezusovem imenu oznanuje sv. kat. cerkev. To delati zanaprej, ti terdno obljubimo, usmiljeni Jezus, ki si za nas toliko terpel! Tvoje kraljestvo hočemo iskati, greha se varovati, dobrih del doprinašati. Ako smo pa spet tako nesrečni, ne iz hudobe, le iz slabosti svojih svetih obljub pozabiti, spet grešiti in žaliti te: oh usmiljeni Jezus ne molči, oh tedaj govori in kliči, dokler da se spet poboljšamo in spokorimo! Jezus tukaj tepi, tukaj žgi — tam v večnosti prizanesi! Amen.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Jezus bičan in kronan.)

„Kristus je za nas terpel, in vam sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“
I. Petr. 2, 21.

V v o d.

Velika noč se je bližala, trume ljudi iz vseh krajev judovske dežele vlečejo na praznik v mesto Jeruzalem, pa gredé se Jezusu glasijo. Jezus pa je volje s svojimi učenci na samem in tihem se pogovarjati bolj na tanko; zatoraj se ž njimi čez Galilejsko morje prepelje. Pa tudi tukaj pokoja ne najde, kajti ljudje za njim hitijo, ga na suhem spet obsujejo in želijo, naukov poslušati in čudežev viditi. Jezus se vzdigne še na višjo samoto, gre na goro, učenci za njim, pa tudi ljudje za njimi prisopejo. Jezus jih lepo podučuje in še le neha, ko rumeno solnčice že k božji gnadi zahaja. Zdaj učenci Jezusu pravijo, naj ljudi odpravi, da se na noč pod streho spravijo in si živeža preskerbijo. Jezus se pa po trumah svojih poslušavcev ogleduje in jih hoče čudovitno nasititi. „Recite ljudem, ukaže svojim učencem, naj se po zeleni trati vsedejo.“ Okoli pet tavžent samih mož se jih je po mehki travici vleglo. Jezus vzeme zdaj kruhov pet z dvema ribama v svoje presvete roke, povzdigne k nebesom svoje oči, in zdaj lomi svojim učencem, kos za kosom podaja: in oh čuda! od pet kruhov in ribic jih veliko tavžent jé, vsi se najedó in vendar

ne snejo. Ljudje se začnejo eden drugega debelo gledati, kar jamejo vsi kmalo besedo gnati: „On je resnično prerok, ki ima na svet priti; vzemimo ga seboj v Jeruzalem in razglasujmo ga za judovskega kralja!“ Ko pa je Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga kralja storili, je zbežal še bolj visoko na goro. —

To se je v Galileji godilo, v ravno tisti deželi, kjer je Herod kralj bil, ravno blizo velike noči. Pa mine le eno samo leto in kako se je vse spreobrnilo! Eno leto popred so ga imenovala neštevilne trune božjega preroka in hočejo ga po sili kralja storiti, Jezus se pa skrije in zbeži na goro; eno leto pozdej pa Jezus očitno oznanuje, da je Sin božji, in da je kralj; krive priče ga pa tožijo, hudobni ljudje ga zaničujejo in zasramujejo, Herod, galilejski kralj, se iz Jezusa norca dela! Spomnite se, kar ste danes osem dni slišali: Herod ni nobene krivice nad Jezusom našel, pa ga vendar začne s svojimi služabniki zasmehovati in zaničevati. In da bi se iz Jezusa prav norca podelal, ga reče v belo oblačilo djati in takega nazaj k Pilatu pošlje. Tak mora Jezus od Heroda po Jeruzalemskem mestu nazaj k Pilatu iti, da so sovražniki ž njim smeh ineli! Jezus se pa ne brani, ne vbeži, temuč vse voljno terpi in molči. Glej! prišla je bila ura, ko je hotel terpeti in umreti iz ljubezni do nas! Pa premišljujmo dalej njegovo britko terpljenje in poglejmo danes:

„Kako se Jezusu dalej pri Pilatu godi?“

Vidili bomo Jezusa bičati, kronati in vsega kervavega ljudem predstaviti; marsikaj se bomo učili, zatoraj zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Pilat viditi, da mu Jezusa spet nazaj pripeljejo, se je grozno ustrašil; serčno rad bi ga bil otel, ker ni ne on, ne Herod nad Jezusom nobene krivice našel. Kar mu spet nekaj na misel pride. Bila je o veliki noči navada, da jim je vselej kakega jetnika spustil, za ktereга so prosili. Za to priložnost Pilat zdaj prime in si prizadeva, Jezusa spustiti. Postavi pred nje puntarja in ubijavca Baraba in nedolžnega Jezusa. Pilat popraša: „Ktereга naj vam spustim, Baraba ali

Jezusa? In — oh strašna slepota in krivica! vsa derhal v en glas zakriči: „Ne tega, ne! s poti ž njim! Baraba nam izpusti; Jezusa pa križaj, križaj ga!“ Ta je Pilatu spodletela; zatoraj si misli Jezusa bičati, potem pa spustiti, zakaj menil je, da bodo vsaj potlej Judje usmiljenja imeli, ko ga bodo vidili vsega raztepenega in razmesarjenega. Ukaže toraj Jezusa bičati. Vojšaki to slišati popadejo Jezusa in ga ženó v sodno hišo. Tukaj vsi, kar jih more, nanj planejo in tergajo oblačilo z njegovega deviškega telesa. Slečenega in nagega za roke in noge k stebru privežejo in nekoliko pripognjen mora Jezus stati, da ga bodo ložej po herbtu raztepali in mu ves život razmesarili. In zdaj — komu se serce v persih ne trese? zdaj vzdigujejo ternjeve šibe in jermenaste biče in neusmiljeno začnó ž njimi mahati na Jezusov herbet. Že je Jezusovo deviško truplo rúdeče in progasto, že je razpraskano in raztergano, že teče kri scurkoma po njegovem životu, in se na tla cedi: pa vendar le še koj mahajo in bijejo, bičajo in raztepljejo Jezusovo telo! Poglejte usmiljenega Jezusa; ves je v ranah, ves v bolečinah, ves raztepen, ves razmesarjen, da bi se mu skoraj vse njegove kosti soštele! Tukaj so se spolnovale besede kralja Davida: „Na mojem herbtu so grešniki kovali in svojo hudobijo z menoj počenjali“, ps. 128; res je, kar je svet Bernard pisal: „Kakor kovač na naklo na vso moč bije, tako so tudi grozovitni vojšaki po nedolžnem Jezusa bili, da je njegova presveta kri v potocih tekla in visoko plivkala.“ Oh terpljenje, oh bolečine! In veste, zakaj Jezus toliko terpi? Že prerok Izaija je to povedal: „Za naših hudobij delj je bil ranjen, za naših grehov delj je bil raztepen.“ Tako je toraj Jezus bičan zavolj naših grehov, posebno pa, kakor ssv. očetje učijo, zavoljo tistih grehov, ki se doprinašajo zastran človeškega trupla. Kako morete, o kristjani, svojemu telesu tolikanj streči: sveti petek je ali kak drug posten dan, sv. cerkev ostro zapoveduje mesenih jedi zderžati in postiti se, sv. cerkev to zapoveduje, od ktere Jezus sam pravi: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik.“ Pa mesene jedi vam bolj dišijo, postne vam malo težave napravljajo, in vi nimate toliko moči, da bi mogli svojemu telesu kaj odreči, malo mesa si pritergati in spolno-

vati božjo in cerkveno zapoved; oh poglejte na Jezusa, poglejte njegovo truplo je vse raztepeno in razmesarjeno! Kako morete, o kristjani, svojemu telesu toliko streči; pitate in nalijate ga, kakor bi imelo vekomaj živeti; pijanci, alite kaj vam je mar, da zapijete svojo pamet in se ponizate pod neumno živino, in da zapravite svoje premoženje in svoje dobro ime; kaj vam je mar, da vaša uboga žena in nedolžni otročiči kruha stradajo in kaj obleči nimajo; kaj vam je mar, da božjo službo in božjo besedo zanemarjate, sovražtvo in jezo napravljate, preklinjate in razsajate, ssv. zakramente ne vredno prejimate, strašne grehe doprinašate in v pekel spravljate se, kaj vam je vse to mar: da le vaš trebuh in vaše gerlo kaj ima, vašemu truplu ne morete trohice ne odreči; oh poglejte na Jezusa, od glave do pete je ves koj ena rana! Posebno pa vi nečistniki, kako zamorete svojemu popačenemu truplu vse dopuščati? Vaš jezik nesramno govori in umazane pesme prepevlja, vaše oči po grešnih rečeh švigajo in nečistnega ognja gorijo, vaše nšesa gerde besede poslušajo, vaše roke po ostudnih rečeh segajo, vaše noge po nečistih potih hodijo, in tako se valja celo vaše truplo po smerdljivi mlaki gerde nesramnosti in nečistosti. Kaj vam je mar za vašo nedolžnost in poštenje, kaj za opomine in prošnje duhovnikov, staršev in poštenih znancev, kaj za Boga in dušo, kaj za nebesa in pekel! Da le vaše truplo nekaj kratkega, živinskega in ostudnega veselja občuti! Oh poglejte na Jezusa, kako ga pretepajo, meso se terga, kri se cedi in poliva černo zemljo, — oh vse to za naših grehov delj, zlasti zavoljo tistih grehov, kjer ljudje svoje meso preveč pitajo, nezmerno pijejo, nesramno in nečisto počenjajo. Oh za nas razmesarjeni in bičani Jezus! pomagaj nam, da bodemo krotili svoje grešno meso, in varovali se vseh grehov, na ktere nas naganja naše popačeno truplo! —

2. Pol mertev Jezus na stebru obvisi. Zdaj ga nehajo bičati, bojé se, da bi jim Jezus o bičanju ne umerl; odvežejo ga, in spet vséga ranjenega, vsega raztepenega in po vsem životu razterganega v njegovo oblačilo oblečejo. Pa spet jim nova hudobija na misel pride: zaničevati in zasramovati so začeli Jezusa. Spomnili so se, da se je Jezus pred Pilatom kralja imenoval, toraj ga začno zasmehovati, kakor da bi bil

lažnjiv kralj. Potegnejo mu njegovo oblačilo z života, v katero so ga bili ravno kar oblekli. Poiščejo si star rudeč, škarlatast plajš, kakor so se tedaj kralji nosili in ga Jezusu oblečejo; namesto v kraljev sedež ga posadijo na zaničljiv ploč, spletó iz hudega ternja krono in mu jo pritisnejo kot kraljevo krono na glavo in namesto kraljeve palice mu terst v roko podajo. Potem hodijo zdaj ta, zdaj uni, in se posmehovaje prednj poklekovajo, ga pozdravljajo in se mu spakovajo rekoč: „Pozdravljen bodi, kralj judovski!“ In pljujejo mu v obraz, ga bijejo za uho, mu terst iz rok jemljejo, in ga ž njim po glavi tolčejo, da se bolj ternje v čelo in senci zadira. Oh koliko terpljenje, oh kakšne bolečine! In vse to za naših grehov delj, posebno zavoljo tistih grehov, ki jih ljudje doprinašajo s tem, da predrage oblačila kupujejo in se prevzetno nosijo, tako učijo sveti cerkveni učeniki. Pa oh joj in strah, kamo smo prišli sedajne čase! Koliko jih je kristjanov, ki zabijo, začesdelj je Bog človeku obleko dal! Bog je človeku obleko dal, mu ohraniti zdravje in življenje; človek pa le po oblačilu zapravlja zdravje in premoženje! Bog je človeku obleko dal, mu oskerbeti varha njegove časti in pobožnosti; človek pa le po obleki svoje dobro ime, svojo nedolžnost in čednosti zapravlja! Priserčni kristjani, pogledjmo Jezusa, ki je svojih oblačil oropan in v sramoten plajš zagernjen! Keršanski starši, modro in pošteno oblačite svoje otroke! Pa marsiktera mati svoji hčeri zgodaj tenčico in svilo omišljuje in jej kupuje gizdaste in predrage oblačila; marsikteri oče svojemu sinu že koj perve leta drago sukno in žamet kupuje in ga oblači po gosposko. Na Dunaju so 5—6 let starega fantička na sv. birmo pripravljali; imel je prav pobožnega učenika, ki mu je pogostoma in serčno pravil kaj od ljubega Jezusa. Mati njegova, visoka gospa, mu je obljubovala enkrat, da mu bo za sv. birmo napravila višnjevo jopico in zlate gumbe na nji, tedaj bo kaj lepo in bogato oblečen. Pobožni in priprostni fantiček pa popraša: „Ljuba mamica, ali je bil Ježušek tudi tako lepo oblečen?“ Kaj si je neki mati mislila? Ja oče in mati, ali hočete svoje otroke pobožno in keršansko izrežati, vadite jih že od mladih nog po svojem stanu priprosto, ponižno in prav po domače nositi se; spominjajte se Jezusa,

kteremu je mati Marija sukno brez šiva naredila in še pod križem so trinogi za njo srečkali; spominjajte se Jezusa, ki je bil oblečen v star plajš in sramotno oblačilo! — Keršanski mladenči tudi vi pametno in po svojem stanu nosite se! Pa kamo smo prišli naše dni: ne veš več, kdo je kmet ali gospod, hlapec ali gospodar. Za lepe oblačila je treba lepih dnarjev, pa odkod se pridobivajo. Oh Bogu je znano, koliko je nezvestih sinov, ki začno svoje starše goljfovati, jim skrivaj jemati in krasti, če jim nove obleke kupovati nočejo, ali za čem nimajo; koliko je brezvestnih hlapcev, ki svojim gospodarjem blaga in žita sprodajo, jih goljfujejo in jim zmikujejo, da se prav prevzetno oblečejo; gizdost je košata mati goljfijske, tatije pa tudi na stare dni siromaštva po svetu. Mladenči pogledajte na Jezusa, svojega odrešenika in zveličarja, kako je ubogo in sramotno oblečen! — Keršanske dekleta, posebno bi pa vas prav lepo prosil in ljubeznjivo posvaril prevzetne, gizdaste noše. Sam peklenšek ve, da dekleta najrajši in najprej na te limance posedajo, zatoraj jih jim tudi pogostoma nastavlja, in koliko, koliko jih vlovi! Zakaj da tisto dekle božjo službo tolikokrat mudi, pohujšuje in moti celo faro? Se nališpati in ogledovati dovolj hitro ne more. Zakaj da zapusti tisto dekle svojo dosedajno službo pri poštenih ljudeh in gre služiti v mesto ali terg ali v kak grad? Gosposka obleka jo slepari, jo pa tudi ob njeno poštenost in devišstvo pripravi. Zakaj da tisto dekle vsa v solzah plenice pere, zdihuje in žaluje noč in dan, zakaj da tudi njen oče razsaja in njena mati se milo joka? Neumna se je hotla lepo oblačiti, prav košato se nositi in druge prekositi; pa hudič jo je zalezal, jo potisnil v nesramni greh in jej nakopal strašnih bolečin in neštevilnih skerbi. Keršanske dekleta za božjo voljo vas prosim, imejte vedno pred očmi besede sv. Petra: „Vaša lepota ne bodi zunajna v pletenih laseh in v zlatih uhanah, ali zlahtnih oblačilih, temveč v notrajnem človeku, v nestrohljivosti pokojnega krotkega serca, ki pred Bogom bogato ceno ima“, I. 3, 3. Vsi, vsi si k sercu vzemimo, kar pravi sv. Krizostom: „Kdor za lepoto trupla preveliko, — za lepoto duše premalo skerbi“; ogledujmo se na Jezusa, ki je bil svojih oblačil obropan in v starem plajšu zasramovan, tudi mi hočemo se pošteno pa ponižno in pametno nositi! —

3. Pilat je Jezusa samo bičati ukazal. Ko pa je vidil, kaj vojšaki ž njim počenjajo, se mu je precej vžalilo in milo bilo pri sercu. Tudi Judom, je mislil, se bo nad Jezusom britko storilo. Pilat gre iz svoje hiše, in tudi vojščakom reče za njim iti in Jezusa seboj peljati. Pred svojo hišo se ustopi na visok kraj, s kterega je vse ljudstvo pregledal; in tudi Jezus pride za njim ves kervav, ves raztepen, ves razmesarjen, ves v ranah in progah, ves v bolečinah, njegov obraz je mertvaško bled, na glavi nosi ternjevo krono, na ramah mu visi stari škarlatasti plajš. Zdaj reče Pilat k duhovnikom: „Poglejte, še ga vam pripeljem, še enkrat rečem, da ne najdem nobene krivice na njem“, in z milim glasom še pristavi: „Poglejte, človek!“ Hotel je reči: „Poglejte ga, kakoršen je, saj je vendar le človek? Ne ravnajte ž njim tako po nečloveško, vsaj človeka nad njim spoštujte!“ Pa oh, kako delec se more človeško serce zgubiti, kako zdivjati! Vsi so jeli v en glas vpiti: „Križaj ga, križaj ga!“ Tudi jaz pravim, ljubi kristjani, pogledajte Jezusa, — kaj pa vi porečete? Ali bote mar zapili kakor Judje: Križaj ga, križaj ga! Pogledajte Jezusa, raztepen je, s ternjem kronan je, zasramovan je; pogledajte ga, kakor ga vidite na podobah sv. glave; kaj se vam zde, kaj porečete? V Benetkah, velikem in prelepem mestu pri morju, je svoje dni bila mlada in zala, pa nesramna in ostudna grešnica. Veliko mladih ljudi je vjela v svoje nesramne zanke in zapeljala v strašne grehe. Tudi nek duhovnik, Hipolit po imenu si je prizadeval, ž njo enkrat govoriti. Najel si je toraj izbo nasproti tisti, kjer je nesramnica stanovala. Okna obeh izb so si ble nasproti in enako visoke; toraj je grešnica lahko skoz okna vidila, kaj Hipolit počenja. Vsak dan ga je vidila, in zdelo se jej je, kakor da bi se velikrat pred neko ogledalo vstopil in se v njem prevzetno ogledoval. Grešnica ne more dalej molčati, strašno jo serbi in mika, kaj da kej Hipolit ima. O lepi priliki skoz okno Hipolita nagovori, ga vprašaje, zakaj da se tako pogostoma v ogledalu ogleduje, to je za duhovnika vendar preveč in nespodobno. Hipolit ves vesel, da se je zgodilo, na kar je dolgo čakal, se ji hitro ponudi, to predrago ogledalo pokazati. Sneme hitro svoje ogledalo s stene, ga varno v plajš zavije in se napravi na pot

k nesramnici. Pelagia — tako je bilo ženski ime, komaj čaka, da bi Hipolit prišel in jej pokazal drago ogledalo. Komaj Hipolit v izbo stopi, že mu Pelagia plajš hitro razgerne viditi sprelepo ogledalo. Pa oh — zagleda ogledalo, — ogledalo, v katerem zagleda gerdo podobo ne svojega telesa, temuč svoje duše, zagleda podobo presvete kronane glave; to podobo je bil Hipolit prinesel in pod podobo so stale besede debelo zapisane: „Poglej, o človek, to si ti iz mene storil, tak sem postal zavoljo tebe!“ Ta podoba in besede so zarezale grešnici globoko v serce, vsa zgrevana in v solzah pade na kolena pred pobožnega duhovnika, se spokori in poboljša. Zdaj pa tudi vam pravim: Poglejte, ljubi poslušavci, pogledajte Jezusa! To so storili naši grehi ž njim! Poglejte Jezusa, katerega oblačilo je na gori Tabor bilo belo kakor sneg, pogledajte ga: svojih oblačil je oropan, in v star, škerlatast plajš zaviti! Poglejte Jezusa, katerega so nekadaj sv. tri kralji kot svojega Boga in kralja častili, molili in obdarovali, pogledajte ga: ternjevo krono nosi na glavi in sramoten terst derži v svoji roci! Poglejte Jezusa, katerega obličje se je nekadaj svetilo kot solnce, in nad katerim ima sam Oče nebeški svoje dopadanje, pogledajte ga: po celem životu je raztergan, od glave do nog je ranjen, ves s kervjo oškropljen. Glejte ga in zdaj pomislite: Vse to za naših grehov delj. Ali ga morete gledati Jezusa in se ne zgrevati svojih grehov, zavoljo katerih je Jezus toliko preterpel; ja s katerimi Jezusovo bitko terpljenje grozovitno ponavljate, in ga, kakor sv. Pavl pravi, vnovič križate! Glejte Jezusa, — ali ga morete gledati in si ne terdno prizadevati, storjene grehe serčno obžalovati in studiti, se jih odkritoserčno in ponižno spovedati, in z božjo pomočjo nikoli grešiti več? Oh kristjani, priserčni kristjani, pogledajte Jezusa, in poslušajte, kako vas ravno zdaj ob velikonočnem času po svoji sv. katoliški cerkvi vabi in kliče, svojih grehov se omiti, in k njemu nazaj se verniti, katerega ste tako nehvaležno prodali, zatajili, zasramovali in bičali, kronali in križali? Ali more kdo biti tako terdega in nehvaležnega serca in ostati stari, terdovratni in grozovitni grešnik?

Sklep.

Oh usmiljeni, za nas bičani, s ternjem kronani in zasramovani Jezus, naši grehi so to storili! Serčno jih hočemo skesati, se jih skerbno varovati in nikoli več ne grešiti! Posebno ti obljubimo, svojemu mesu ne vsega dopuščati, ga krotiti in zatajevati! Tudi ti obljubimo, ponižno in spodobno po svojem stanu se nositi in najbolj skerbeti za svatovsko oblačilo nebeške gostije! Oh usmiljeni Jezus razsveti nas in pomagaj nam! Amèn.

Kerščanski nauki.

XXXI. Glej katekizem: „Kako da se mora pri maši biti.“

V v o d.

Danes teden smo se učili, kaj je sv. maša; od koga, kdaj, kako, zakaj je postavljena in kako in komu se še zdaj opravlja. Slišali smo, da je sv. maša naj imenitnejše, naj svetejše opravilo, ktereга si človek le misliti zamore: zakaj sveta maša je nekervavo ponovljenje ravno tajiste daritve, ktero je Jezus enkrat na križu za nas doprinesel za odrešenje celega sveta. — Danes se bomo pa učili:

„Kako moramo pri sv. maši biti, da te naj svetejše daritve deležni postanemo.“ Poslušajte.

Razlaga.

Kako je tedaj treba ob nedeljah in zapovedanih praznikih sv. mašo slišati? Sv. mašo nam je treba: celo in spodobno in v Bogu zbranim slišati; zakaj druga cerkvena zapoved pravi: „Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno v Bogu zbran pri sv. maši.“ Celو sv. mašo pa le tisti sliši, ki nobenega poglavitnega dela sv. maše ne zamudi. Kdor iz lenobe prepozno k božji službi dohaja: tudi ne dopolnuje druge cerkvene zapovedi. Zatoraj podajte se ob pravem času na pot, da ne bote mudili. Pa tudi to še ni zadosti, pri celi sv. maši biti, ampak sv. maša se mora tudi 1. pazno, 2. spodobno in 3. z v Bogu zbranim duhom in pobožno slišati. Kaj

se to pravi, sveto mašo pazno alj zamerkljivo slišati? Le tajisti sliši pazno sveto mašo, ki se varuje radovoljnega raztresenja, ki ima svoje misli le na to obrnjene kar se na altarji godi; ki zvesto pazi na vse dele sv. maše, ki se v božjo čast opravlja v imeni Jezusa. Kaj se pravi, sv. mašo spodobno slišati? Sv. mašo spodobno slišati se pravi, s svojim telesom se spodobno zadržati, in se tako obnašati, kakor se spodobi v pričo Jezusa, živega Boga in človeka, ktereга tudi angeli spodobno častijo in v ponižnosti mu večno čast prepevajo, če ravno tega mi grešniki nič ne vidimo in ne slišimo. Hočete sveto mašo spodobno slišati, morate 1. ustati in se prekrižati, kader se sv. evangelje bere, 2. pri povzdigovanju klečé moliti Jezusa, se na persi terkati v znamenje, da so naši grehi krivi smerti Jezusove, ravno tako tudi pri sv. obhajilu; 3. se ne smete pri sveti maši ozirati okoli in sami sebe in druge v pobožnosti motiti; in se morate 4. v cerkvi vsega govorjenja, smejanja, šepetanje in vseh drugih nespodobnost zderžati. — Alj veliko je kristjanov, ki se pri sv. maši tako nespodobno zadržijo, da bi jih po vsi pravici nagovoril z besedami sv. Krizostoma, ki pravi: „Tam stoji mašnik, in molitve vseh pričujočih Bogu daruje; in ti se smejiš, se ne bojiš, se ne treseš.“ — O kristjan, kateri kolj se v cerkvi med sveto mašo nespodobno in pohujšljivo zaderžiš, pomisli vendar, kje in pred kom da si. V kraljevi hiši pred pozemeljskim kraljem bi se ti gotovo prav lepo in spodobno zadržal in glej, pred nebeškim kraljem, pred tajistim, ki je kralj čez vse kralje, pred Njim, ki ima oblast čez nebo in zemljo pred Jezusom, se pa tako gerdo zaderžiš, kader Njega brezštevilna truma angelov, kerubimov in serafimov moli in časti! Koga ne obleti sveta jeza, kader sliši alj bere, kako so hudobni judje z Jezusom delali. Še takrat, kader je na križu visel v strašnih bolečinah in smertnih težavah, so se mu v lice posmehovali; svojega naj večega dobrotnika so zaničevali in gerdo z njim ravnali, kakor z naj večim razbojnikom. Še takrat, ko je vmiral Jezus na križu, so neusmiljeni hudobneži iz njega norce delali. Alj je kdo v stanu, to hudobijo popisati? In glej! ti, ki si kristijan, ti, ki se zdaj pri daritvi sv. maše nespodobno zaderžiš, še večo hudobijo doprinašaš, še veči

greh storiš, kakor so nekdaj storili hudobni judje na gori Kalvariji; zakaj oni niso vedeli; kaj so delali, ti pa dobro veš, ker si podučen v pravi veri, in si kristjan! Zatorej vas lepo prosim, varite se vonder tukej na tem svetem kraju, pri nar svetejši daritvi sv. maše vsake nespodobnosti, da ne bote, namesto Jezusa počastiti in moliti, Njega le strašno žalili! — Sveto mašo morate tudi pobožno in v Bogu zbrani slišati. — Kaj se pa pravi sv. mašo pobožno slišati? — Sv. mašo pobožno slišati se pravi, pri sveti maši, posebno pri imenitnejših delih svete maše Boga moliti s ponižnim in zgrevanim sercom, se Njemu darovati z dušo in s telesom, Njega častiti, hvaliti za prejete dobrote, Njega prositi za vse naše potrebe, posebno pa za odpuščanje naših grehov, kakor tudi za verne duše v vica. Kdor na tako vižo moli v ponižnosti svojega serca zbranim duhom in se tako lepo spodobno zaderži: tajisti se tudi vdeleži te nar svetejše daritve Jezusove in velike gnade od Boga pri vsaki sveti maši zadobi. — Kteri so pa naj imenitnejši deli svete maše? — Sveta maša ima štiri pglavitne dele: 1. evangelje, 2. darovanje, 3. povzdigovanje in 4. obhajanje. Kaj moramo storiti, kader se here sveto evangelje? — Pri sv. evangelju moramo ustati, se pokrižati, in se spomniti, da je naša dolžnost, Jesusove navke poslušati, se jih naučiti, tajiste pred celim svetom spoznavljati, se za tajiste potegovati, pa tudi po njih živeti. Kaj moramo storiti, kader je darovanje? — Pri darovanju moramo svoje misli in svoj namen z mislijo in z namenom mašnika skleniti, pa tudi sami sebe Bogu darovati. Darujte Bogu Jezusa Kristusa, nebeškemu Očetu skazati spodobno čast, ga za prejete dobrote vredno zahvaliti, ga prositi odpuščanja grehov in vseh duši in telesu potrebnih dobrot; darujte Jezusa po mašnikovih rokah za vso kat. cerkev, za svoje starše, za sorodnike, prijatle in sovražnike, za pravičnike in grešnike, za vse žive in mertve verne kristjane. Pa z Jezusom vred tudi sami sebe darujte nebeškemu Očetu; obljubite mu, vse za božjo čast storiti, vse voljno preterpeti, vse svoje želje in misli, vse besede in dela, vso svojo dušo in vse svoje telo po božji volji ravnati. — Kaj moramo storiti pri povzdigovanji? — Pri povzdigovanji moramo Jezusa kleče

moliti pod podobami kruha in vina, in kader se na persi terkamo, moramo spoznati, da so naši grehi Jezusove smerti krivi. Zatorej moramo tudi svoje grehe obžalovati, in vero, upanje in ljubezen obuditi! — Kaj moramo storiti, kader je mašnikovo obhajilo? Pri obhajilu mašnika moramo, če sami ne pristopimo k mizi božji na duhovno vižo sveto obhajilo prejeti; to je, mi moramo v sercu goreče želje imeti, da bi Jezusa Kristusa v dušo in serce sprejeli, da bi se po veri, upanji in ljubezni z Jezusom sklenili. Prostiti moramo Jezusa, kateri nam je toliko potreben, da bi s svojimi gnadami k nam prišel, v našem sercu živel, našo pamet razsvetlil, naše serce s svojo ljubeznijo napolnil, nas vižal po vseh naših potih, se z nami združil, tako da bi se njega nikdar več ne ločili, dokler se nam enkrat v nebesih dodeli od obličja do obličja gledati in vekomaj uživati. — To se pravi z Jezusom na duhovno vižo se obhajati. —

Še enkrat vam rečem: Bodite vselej z zbranim duhom, pobožno in spodobno pri naj svetejši daritvi svete maše. Molite le iz molitevskih bukvic mašne molitve; ali če brati ne znate, molite s ponižnim sercom žalostni del sv. roženkranca, ktera molitev je posebno Bogu dopadljiva. Sveta maša je ravno tista daritev, ktero je Jezus enkrat na gori Kalvariji za nas doprinesel svojemu nebeškemu Očetu, kader je za naše grehe svojo drago kri prelil in britko smert storil. S takimi mislimi, željami in občutljejimi bodimo vselej pri sv. maši, s kakoršnimi bi bili na gori Kalvariji, ko bi bili pod Jezusovim križem stali, kader je Jezus na njem za nas umiral. Kaj mislite, ljubi kristjani! kaj pravite, kaj bi bili pač mislili, kaj želeli, in kaj občutili, ko bi bili tako podučeni, kakor smo zdaj, ko bi bili mi takrat na gori Kalvariji se znašli, kader so Jezusa na križ razpenjali, pribijali in morili? Ko bi bili vidili, kako je iz Jezusovih ran rudeča kri tekla po križu in na zemljo kapala? Ko bi bili gledali Jezusa, kolikšne bolečine terpi in ga bili poslušali, kako med grozovitnimi bolečinami k svojemu nebeškemu Očetu zdihuje? Kaj bi si bili mislili, želeli in občutili, ko bi se bili še spomnili, da Jezus vse to ne terpi za se, ampak le za nas; ko bi si v misel vzeli, da je Jezus le zavolj naših grehov tako vdarjen in ranjen zavolj naših hudobij! Gotovo bi

se nam bilo godilo, kakor da bi nam kdo na dve strani oster meč v serce zasadil! V veliko, veliko žalost bi nas storjeni grehi vtopili, ker so le naši grehi krivi tolikanj britke smerti Jezusove; pekli bi nas, da nobena reč tolikanj ne. Pa ker bi pomislili, da Jezus za odpuščanje naših grehov umira, bi si gotovo želeli v njegovi sv. kervi od vseh naših pre-greh oprani biti; upali bi pa tudi odpuščanje vseh svojih grehov doseči. Jezusa bi začeli ljubiti, in obljubili bi mu, zana-prej vse storiti veselega serca, kar nas je učil, kar nam je zapovedal, vse pa opustiti, kar nam je prepovedal; zahvalili bi ga za odrešenje iz celega serca, in prosili, da bi nam po-magal, njemu služiti, le njemu živeti in njemu enkrat umreti.

S k l e p.

Ljubi moji kristjani! Kar bi bili pa na gori Kalvariji pod Jezusovim križem mislili, želeli in občutili, ko bi se bili tam-kej znašli pri smerti Jezusovi: ravno to mislimo, želimo in občutimo vselej tukaj v cerkvi, kader se sveta maša služi; saj Jezus pri vsaki sveti maši ravno tisto daritev na neker-vavo vižo opravlja, ktero je enkrat na Kalvariji po kervavo opravil za grehe celega sveta. Z živo vero, sveto častjo, z globoko ponižnostjo, s sveto lakoto in žejo po pobožnosti, z gorečo ljubeznijo do Jezusa Kristusa bodimo vselej pri sveti maši, s ktero se Bog posebno časti, nad ktero se veselijo angeli in svetniki v nebesih, s ktero duše v vicah potolažimo, pa tudi sami sebi v nebesa pomagamo! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Kako je neumna babja vera. Marija Witte ob-išče neki večer svoje starše, kateri so v vasi Malhev pre-bivali. Nar bližja pot pa je bila skoz britof. Ko domu gre, vidi na novem grobu nekaj belega; ko se grobu bliža, se povzdigne bela podoba, bistro pogleda, pa ne zine besedice. Vsa bleda pride domu in pove, kaj je vidila! Kmalo grejo nekteri lo gledat, alí nič ne vidijo več. Drugi den pride kovač Walter in prosi Marijo Witte za odpuščanje, ki

jo je tako strašil. Strašno so ga zobi boleli in nekdo mu je svetoval, svoje lice na nov grob položiti in tako bojo potem mertvega zobi boleli. Ako hoče, da bo to pomagalo, ne sme kar besede govoriti; kar je tudi storil. Kako neumna je babja vera!

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

3. V. Je mar več razpolov (species) gnade božje?

O. Cerkevni učeniki v več verst ali razpolov gnade božje razdelé. Nekatere razdelke in imena od gnad božjih nam v pojasnenje prihodnjih naukov in nauka od božje gnade ne bo odveč zaslišati. Gnade so ali natorne ali nadnatorne. Nadnatorne so nekatere vnanje, nekatere notranje. Notranje se nekatere imenujejo, ki nas prijetne ali dopadljive delajo in store, nekatere pa nezasluzene ali zastonj prejete. — Gnade, ki nas prijetne ali dopadljive storé, je ena posvečujoča, ena pa delavna. Delavna je zopet neka, ki se imenuje obudljiva ali zadostna doprinesiti prosto delo, zavolj kterega je dana in h kteremu človeka obuduje; neka se pa imenuje doprinesljiva, rodovitna, ali po besedah sv. Paula ne prazna.

4. V. Ktere gnade se imenujejo natorne (naturalis ordinis.)

O. Natorne gnade se imenujejo darovi, kakoršne nam Bog po natori deli. V število teh so djati postavim: Telesno zdravje, telesna moč, zdravi počutki života, zrel presodek, bister um, modrost, treznost in kar je več takega, kar Bog nevercom in kristjanom, dobrim in hudim sploh podeluje — Ti darovi se gnade božje zato imenujejo, ker jih Bog ni nikomur podeliti dolžen, temuč jih podeli, komur, kolikor in kakor jih hoče.

5. V. Ktere gnade se imenujejo nadnatorne? (Supern. ordinis.)

O. Nadnatorne gnade se imenujejo tisti darovi, kakoršne Bog svojim umnim in pametnim stvarjem podeluje kot jim pomagljive in potrebne, si zadobiti večno zveličanje. — Take

gnade so postavim: Vera, upanje, ljubezen, božja beseda, sveti zakramenti i. t. d.

6. V. Ktere gnade se imenujejo vnanje?

O. Nadnatorne gnade so nekte vnanje. — Vnanje pa se imenujejo taki darovi božji, ki so nam k našemu zveličanju na ravnost potrebni, pa so zunej nas postavljeni; kakoršni so postavim: Včlovečenje božje besede, Kristusova smert, pridige, cerkveni zbori, čudeži i. t. d. Sv. Ambrozi take gnade v neki priliki odkaže, rekoč: „Bog nam je kot zdravnik, ki je iz nebes prišel, da ljudem odkazuje pot razumnosti, in da malim razodeva steze modrosti. Vidil je namreč, da bolniki ne zamorejo brez zdravil zdravja zadobiti, in torej jim je zdravila dal. In tako je vsem pomoč, zadobiti zdravje, prinesel, in slehern, kdor zaide, naj vzrok svoje smerti sam sebi pripisuje, ker se mu ni poljubilo smerti niti, dasiravno je pomoč imel. Milost Kristusova do vseh naj pa očitno oznanuje, da so oni, kateri so zašli, le po svoji zanikernosti zašli; kateri so pa zveličani, so po Kristusovih besedah ohranjeni, ki vse ljudi zveličati želi, in vsem k spoznanju resnice priti.“

7. V. Ktere gnade se imenujejo notranje?

O. Nadnatorne gnade so nekte notranje. Notranje se imenujejo tisti darovi, s kterimi Bog znotrej našo misel in voljo k dobremu prebuja, navdaja ali napolnjuje; taki so, postavim, notranje navdihovanja, s kakoršnimi nam serce meči, in nas nevidoma do tega, kar je božjega, nagiba; taki so dar vere, upanja, ljubezni, in drugih zadržanskih čednost. — Sv. Jgnaci marternik od teh gnad govori, ker jih od Boga poželi rekoč: „Dobro mi je, da se iz tega sveta v Boga iztečem, in v Bogu živim . . . prosite mi le notranje in vnanje moči, da ne bom le izgovarjal, temuč tudi hotel, da se ne bom le imenoval kristjana, temuč da bom tudi znajden.“ — Sv. Efrem pa notranje gnade po njih opravih v naši duši tako popisuje: „Božja gnada naj se v moji duši zasveti, in naj moje s tamoto zagernjene misli razsvetli, naj po vaših molitvah pripraven in vreden postanem, pokoro storiti in odpuščanje zadobiti. In po prihodu božje gnade naj mi vsa moja grenkost sladka postane. Zakaj če se dar gnade zatertemu sercu pridruži, prinese duši prijetnost in mir. Studenec gnade božje

razveseljuje naše serce, in mu je zgodnja danica. Gnada božja stori, da se duša ne zmeni več za pozemeljsko, in da spozabi mesene in škodljive poželjivosti. Božja gnada napolnuje um in voljo skupej. Božja gnada naši duši podejljena je podobna kraljevemu vertu, ki je ves nasajen z lepim drevjem in z dobrim zeljšem, katerih sad s svojo sladkostjo, s svojim duhom, s svojo prijetnostjo, s svojo lepoto vse počutke prečudnega razveseljenja napolnuje in gane. Ravno tako nam sad in zdravila božje gnade razsvetljenje, prijetnost in razveseljenje donša. O presrečna duša, ktera je z opravili božje gnade razsvetljena! Z nje žarki je pojasnjena, je s sladkostjo napolnjena, in je z veseljem premišljevanja in nar prijetnišega duha navdana. Še ponovim. O presrečna duša, ktera je z vsemi darovi božje gnade ožlahtnjena! Taka duša se v nič pozemeljskega ne zaveruje, temuč se vsa le na Boga naveže, ž njim sklene. Prijetnost in prijaznost nje ženina ji ne privolji, da bi se na kaj drugega obernila.“ S takimi gnadami je Bog nar obilniše napolnil Marijo prečisto divico; torej jo je že angel Gabriel imenoval: Gnade polno. S takimi gnadami so bili navdani aposteljni, ki so vse pozemeljsko kot blato čislali, vse radi zgubili, da bi le Kristusa pridobili, kakor piše sv. Paul Filip. 3, 8 „Jaz pa menim, da je vse zguba proti visokemu znanju Jezusa Kristusa Gospoda mojega, za kterega voljo sem vse zgubil, in imam kakor za blato, da Kristusa pridobim.“ S takimi gnadami so bili obdarovani marterniki, ki so vsi veseli in vsi dobrovoljni na morišče k terpljenju in k smerti tekli. S takimi gnadami so bile obsenčene čiste device — so bili razveseljeni spokorniki. S takimi gnadami obiskuje tudi še dan današnji in vselej Bog svoje prijatle, in si jih v rodovitni vert, ki je poln prijetnega in lepo dišečega sadu dobrih del in lepih čednost, predela, in pri njih svoje stanovanje napravi, da zamore taka duša polna veselja z nevesto v visoki pesmi prepevati: „Moj ljubi je doli šel v svoj vert k dišavnim gredicam, da bi v vertu pasel, in limbarjev natergal. — Jaz sem mojega ljubega, in moj ljubi je moj, ktero med limbarji pase.“ Vis. pes. 6, 1. 2.

8. Ktere gnade se imenujejo gnade, ki nas prijetne ali dopadljive store; ktere pa nezaslužene, ali zastonj dodeljene? (Gratum facientes, et gratis datae.)

Če jo po besedi vzamemo, je gnada, ki nas prijetne ali dopadljive stori, ktero posvečujočo imenujemo, ktera ko nas z Bogom spravi, nas iz grešnikov v pravične, iz božjih sovražnikov v njegove prijatelje in otroke spremeni. In zopet, če jo le po besedi vzamemo, so nezaslužene ali zastonj podeljene gnade clo vse, ker nam Bog prav vse le iz svoje neskončne dobrovoljnosti in radodarnosti podeluje, brez vsega našega lastnega zasluženja, „sicer bi gnada ne bila več gnada“ — pravi sv. Paul. Po šegi govorjenja cerkvenih učencikov pa so gnada, ki človeka prijetnega in dopadljivega store, tiste notranje gnade, ki nam jih Bog po navadi deli, da bi nas k našemu zveličanju privabile. Take so postavim: Sveti občutljeji in nagibki, kakoršne Bog sam v nas prebuja, ali svete želje, čednosti, še posebno pa gnada, ktero imenujemo posvečujočo. — Te gnade zadevajo tedaj sosebno le zveličanje človeka, kteremu so dodeljene.

Nezaslužene ali zastonj dodeljene gnade so po šegi govorjenja učencikov tiste notranje gnade, ktere Bog komu v prid bližnega, to je k zveličanju kakega drugega dodeli. — Take so postavim, dar jezikov, dar prerokovati, dar čudeže doprinašati, dar izlagati pisma, dar oznanovati božjo besedo. Vse te dari namreč Bog nekterim dodeli, da se jih sosebno poslužijo ali spreobniti, ali poterčiti dobre -- spokornike in pravične. — Z eno besedo, te gnade zadevajo sosebno zveličanje bližnjega.

Sv. Gregor od teh dvojnih gnad tako govori: „Drugačni so namreč darovi, brez kterih ni mogoče v zveličanje priti, drugačni so darovi po kterih se sveto življenje v prid drugih spričuje. Krotkost, ponižnost, poterpežljivost, vera, upanje, ljubezen, to so njegovi darovi; pa taki, da brez njih ni mogoče ljudem v življenje priti! Prerokovanje pa, moč ozdravljanja, mnogoternost jezikov, izlagovanje nauk, so tudi njegovi darovi, pa taki, da pričujočnost njegove moči njim odkazujejo, kterim se v podučenje viditi da. S takimi darmi, brez kakoršnih se ne more v življenje priti, ostane sveti Duh ali v

svojih pridgarjih, ali v svojih izvoljenih vselej: s takimi pa, po kakoršnih se ne ohrani naše življenje, temuč se le drugih išče, tudi zmeram v pridgarjih ne ostane: ker zmeram v njih sercih do dobrega življenja gospodari, pa vonder po njih znamenj svoje moči vselej ne kaže.“

9. Ktera se imenuje posvečujoča gnada? (habitualis aut sanctificans)?

Med gnadami, ktere se po šegi govorjenja učenih imenujejo, da nas prijetne ali dopadljive store, je prva posvečujoča. — Posvečujoča gnada pa se imenuje tista, ktera ostane v nas, in nas Bogu dopadljive, pravične in svete stori.

Kako iz serca rad bi vam pač razložno in zapopadljivo, in vonder časti posvečujoče gnade božje vredno in spodobno tako imeniten nauk od nje oznanil in razdrobil! To da se zdaj od nas vseh reče, da take nauke le „v zerkalu, kakor v megli vidimo, in le nekoliko spoznamo, po smerti jih bomo še le prav spoznali, kakor smo bili sami spoznani.“ I. Kor. 13, 12. Zakaj nauk je duhoven, beseda je človeška in telesna, ki ga ne more drugač, kot nepopolnoma izreči, ne drugač kot v podobah slabotno odkazovati. Vender pa, ker Bog od učenika več ne terja, in vaš um več ne obsega, kot beseda izreči ali odkazati zamore, vam hočem vsaj v podobah moč in opravila posvečujoče gnade božje v naši duši odkazati, kar vam bo, če tudi le nekoliko spričevalo, kako čez vse vredna, lahna, imenitna in draga da je posvečujoča gnada božja.

a. Mi smo zavolj greha na svoji duši mertvi — Žalostna in strašna je že telesna smert nad človekom; vsa ga prenaredi; on, ki nam je zamogel majhno poprej z očmi, z besedo, s poslušanjem, s hojo, z delom prijaznost in ljubezen skazovati, on zdaj ne more ne sebi ne nam pomagati. Njegove oči so zatisnjene, njegova beseda zaperta, njegove ušesa zaklenjene, njegove roke in noge oterpnjene. Njegovih udov, ki so nas majhno poprej še s svojo lepoto in dobrotelostjo ginili in vtisnili, se zdaj gnjiloba in gnjusoba poloti, ktera v nas strah in grozo prebudi — kar se je duša iz telesa prese-lila ali ločila. Zakaj duši je to lastno, dokler je v telesu, dasiravno se ne vidi, ne sliši, in ne počuti, dasiravno se ne giblje, dasiravno se je sami komej zavemo, in dasiravno nam

nje odhod iz telesa nobene vidne zgube nad človekom ne odkazuje, je vender le ona, po kateri telo vse dobrote dosega, po njej oči gledajo, ušesa slišijo, usta govore, roke delajo, noge se majejo, po njej zadobi telo svojo lepoto in moč, njegovi udi življenje: po nje odhodu pa zgubi telo vse te pravice, vso lepoto in moč. Pomisli o duša, ravno to je tebi Bog s svojo gnado. Če on s posvečujočo gnado v tebi živi, stori, da vidiš, kar ti vera kaže, da slišiš, kar ti Gospod znotraj govori, in da se sprehajaš po poti božjih zapovedi proti nebeškemu Jeruzalemu, da v molitvi z Bogom govoriš, da si lepa in s svojo lepoto Bogu in angelom prijetna, z eno besedo: gnada božja nas oživlja.

b. Zavolj greha smo mi v božjih očeh hudodelniki večne smerti vredni. — Še le misel na smert človeka s strahom navdaja, s trepetom pa ga še le napolnuje misel na k smerti obsojenega hudodelnika. O kako strašna je hoja hudodelnika na morišče! Kamor pogleda, mu oči neko ostrejšo sulico v serce zasade. Če pogleda na se, ogleda telo, katero so njegov oče in mati s toliko ljubeznijo redili, s toliko skerbjo varovali, da je zdaj pravici v klavni dar pripravljeno; vidi sodnike pripravljene, nepremakljivi sklep sodbe dopolniti; vidi druhal ljudi pravici in sodnikom prav dajati. Znotraj ima spečenine hude vesti, ki mu njegovo hudobijo kaže, kaže božjega sodnika in bližnjo deželo večnosti. K vsemu temu se pridruži sramota, zguba svojega, in ločitev od svojcev — kateri jezik zamore strah, grozo, trepet takega serca izgovoriti? Zdaj si pa na vse to mislite, če zamorete zapopasti, kakšno neizrečeno veselje bi se serca takega hudodelnika polastilo, ko bi ga na poti k morišču kralj ali cesar srečal, in bi ga ustavil, ko bi zapovedal, ga iz železja djati, ga vezi rešiti, ko bi sklenjeno sodbo raztergal, njegovo hudo delo v pozabljivost dal, mu življenje zanesel in se mu vsega prijaznega in ljubeznivega skazal. Kdo zamore občutljeje takega serca izgovoriti? Lejte in vse to se z nami godi. Kaj smo mi zavolj greha drugega, kot hudodelniki večne smerti vredni. In naše življenje je neka hoja k sodbi. Vse znotraj in zunej nas, vse nam zamore še le hujše spečenine v sercu obudovati, kot le misel na časno smert hudodelniku na poti proti morišču. Ali

koliko bolj presrečni smo pa mi, če nas kralj nebes in zemlje s svojim usmiljenjem sreča, če nas vezi greha reši, če hudo-bijo greha iz naše duše zmije in v pozabljenost prestavi, če sodbo večnega pogubljenja razterga, in nam zopet večno življenje obljubi, to je, če nas opraviči. To stori Bog nad nami s posvečujočo gnado, ker nas z njo iz grešnikov pravične stori, ali ob kratkem: Gnada božja nas opraviči. Kakor sv. Pavel piše Rim. 5, 19. 20. „Ker je pa greh obilen bil, je gnada še obilniša postala. Da kakor je greh gospodaril k smerti, tudi gnada si pravico gospodari k večnemu življenju po Jezusu Kristusu Gospodu našem.“ In zopet: „Plačilo greha je smert, gnada božja pa večno življenje,“ Rim. 6, 13.

(Dalje sledi.)

Listnica.

Iz Celovca. Ni dolgo, ker so prišle bule, — papeževe poterdila, — da se smejo Kerška, Lavantiška in Sekovska škofija vravnati, kakor č. g. bravci že vejo. Koj po velikinoči se bo slovesno sklepalo, kdaj in kako se naj zgodi preselovanje. Sliši se, da se bodo Lavantiški knezoškof že konec tekočega leta se preselili v Maribor; tudi dva tečaja namreč 3. in 4. leto — prideta neki že prihodnje šolsko leto v Maribor. 1. in 2. pa v Gradec. Mislim, da bode našim č. g. bravcem všeč, ako jim podamo o tej priložnosti kratek pregled nove kerške škofije.

Kerška škofija šteje l. 1858 katoličanov 226.707, protestantov pa 17, 096. Dehantij je 17, med timi so 3 dehantije čisto slovenske, 4 pa namešane, une 10 so pa nemške. Krajev, ki imajo svojega dušnega pastirja, je 278, delavnih (effectivnih) duhovnikov je 360, obnemoglih in penzioniranih je 21, mnihov pa 39. Konsistorialnih svetovavcov je 28, in scer Nemcov je 18, Slovincov 8 in Čeha sta 2; duhovnih svetovavcov je 22, med njimi je 14 Nemcov, 4 so Slovenci in 4 Čehi. — Dehantij, ki spadajo sedaj še v Lavantinsko škofijo, pa pridejo po novi uredbi h kerški škofiji, je šest, in štejejo 90.570 duš. Far je v teh dehantijah 59, lokalij 13, kaplanij 44, delavnih duhovnikov pa 109. Izmed teh dehantij so 3 slovenske, 1 je namešana, in 2 ste terdo nemške. Čisto slovenske so: Pliberska, Doberlovaška in Velikovska, namešana pa je št. Andreška. Te štiri dehantije štejejo 66,888 samo katoliških duš, ki prebivajo po prelepih in rodovitnih ravninah. —

Po novi vredbi bo obsegala kerška škofija celo Koroško in štela 317,277 katoličanov; dehantij bo potem vseh vkup 23, in scer 12

je nemških, 6 slovenskih, in 5 pa namešanih, Nemške dehantije štejejo 143,729, slovenske 84,483, in namešane 89,065 duš; v namešanih dehantijah je 31,126 Slovencev, toraj bo štela nova Kerška škofija 201,668 Nemcov in 115,609 Slovencev. Tako kazeta šematizma Kerške in Lavantiške škofije za leto 1858. Lepo prosimo, da nam kdo sestavi in pošlje enak pregled nove Lavantiške škofije!

Iz Dunaja. Vse nas Slovence tukaj na Dunaju je močno veselilo, da je ministerski časopis: „Der österreichische Schulbote“ nam znanega in ljubega Slovenca Antona Valentiniča, šols. vodja v Belace, tako lepo pohvalil; imenoval ga je „ausgezeichneter Direktor.“ Pa res tudi zasluži, saj se trudi za šolo noč in dan in veselje mu ne upade, ako ravno mu visoko stoječi nasprotniki zlasti zastran slovenščine mnogo over in sitnost napravljajo. Pa ljubi prijatelj in rojak le dalej in stopaj po poti cesarskih postav in zmaga in slava je tvoja! —

To me je tudi spodbodlo, svoj že davno napisani sostavek zastran skušnje v ljudski šoli pri sv. Jakobu, kjer je g. Valentinič doma, in pri kateri sem sam pričal bil, spet poiskati in ga Vam poslati; nate ga!

Iz gornjega Roža. Še le sedaj pošljem Vam veselo oznako o letnej skušnji, ki se je obhajala v ljudskeji šoli št. Jakopške fare. Povabljeni smo bili tudi sosedi, naj bi se tudi mi prepričali, kako napreduje naša farna šola. Obiskovalo je leta 1856/57 šolo nekaj čez 112 otrok. Prostora je zmanjkovalo, zatoraj se je podučevalo v dveh razdelkih, v prvem so bili pervenci, v drugem pa že bolj izurjeni. Keršanski nauk, brati in iz glave rajtati so mali otročički ročno in dobro znali. Milo se mi je storilo pri sercu, ker sem se spomnil, kako smo mi za naših časov ropotali ptujo nemško besedo z bukev, razumeli pa nismo ničesar! Pač res, da bi se bili lahko veliko lepega in koristnega bili naučili in zvedeli iz lepih povestic in podučnih sostavkov; pa kaj dečki in deklice nismo umeli ne naj navadnejše nemške besede, smo toraj prazno slamo mlatili in zgubili zlate leta prelube mladosti! Hvala Bogu! sedaj je vsa druga, sedaj ima slovenski otrok slovenske knige in jih lepo zastopi. Vem, da poreče marsikdo, kteremu je slovenščina v šolah hud tern v peti, saj otroci tudi slovenskega jezika v knjigah ne razumijo. Pa kdor je pravičen, mora obstati, da so jim neznane in nekako čudne in temne le nekatere besede; ložej se pa človek nauči posameznih besed, kakor pa celega jezika. Ravno taka se godi Nemcu v nemških, Talijanu v talijanskih šolah: česar otrok ne zna, ga mora njegov starejši in za to učeni in plačani učitel učiti, in mu temne besede razjasnovati. Taka se tudi po šolah godi: mladi šolarji vedó reči imenovati prav lepo po slovenski, da starejši ljudje belo gledajo. — Tudi v drugem razredu se je začelo izpraševanje v keršanskem nauku. Fantje in deklice so odgovarjali pametno in gladko. Poznalo se je, da tudi

njih um zapopade in njih serce čuti, kar je njih jezik govoril, za kar gre čast. gosp. kaplanu Jos. Tavšiču velika hvala. Njemu je posebno dano, prav umljivo in ginljivo zasajati v mlade serčica žlahno seme svete keršanske vere. — Po tem so brali po nemški in po slovenski; vsakkdo je moral iz glave povedati, kar je bil bral. Dalje so pisali na tablo; bolj izurjeni so tudi pisano prestavili na nemški jezik, kar se je po slovenski bilo narekovalo. Slovensko se je pisalo veselo, gladko in pravilno. Tudi računanje je šlo še precej dobro; da bi čast. gg. učitelji tega nikoli ne pozabili, da je za otroke na deželi naj potrebnejše, znati kerš. nauk, gladko in umno brati, in potem iz glave rajtati. Zatoraj učitelji! prebirajte pazljivo in pridno sestavke, ki jih „Slov. Prijatelj“ že več let sem donša; tudi zastran jezika se vam bode lohkej godilo, ne bo slišati tiste strašne latinsko — nemško — slovenske mešance, ki je po starih slovenskih šolah nekadaj razsajala, da človeku še sedaj po ušesih šumi. Bog hotel, da bi je ne bilo več nikoli in v nobeni šoli!

Spisi na ogled so bili pisani nekaj po nemški, nekaj po slovenski; nekteri so bili prav lično pisani. Tudi tukaj gre opomniti, da ni treba otroke učiti prav počasno malati in prav lepo pisati; poglavitna in narpotrebnejša reč je, da učenci pišejo urno in pravilno in tako jasno, da se lahko bere. — Po računenju se vzdignejo čast. gosp. fajmošter Franc Treiber in jamejo izpraševati od sadjoreje. Kako veselo in živo, bi rekel za stavo, so fantini in deklice odgovarjali na vsako prašanje! Kakor stari in zvedeni možaki so nam pravili o sadju sploh, o zemljišču, o semenih, o sejanju, o presanju in požlahtnovanju, to je bilo veselje poslušati, in vse lepo po domače, prav po slovenski! Kar so jim gosp. Treiber pravili v šoli, to so jim kazali djansko tudi na vertu. Imajo na svojem vertu drevesnico, ki šteje še čez 600 dve — in triletnih drevesic. Ravno letos so pa napravili novo prostorno drevesnico, kjer bo kraja za 2000 sadnih mladik. Oh srečna fara, ki takega gosp. fajmoštra ima! Še vnukov vnuki jih bodo v grobu blagrovali! Tudi kmetje so, ki se s sadjorejo kaj marljivo pečajo. Ravno na tistej vasi, kjer se je rodil naš slavni rajni Matija Ahacel, živi priden in pošten kmetovavec in mlinar, po domače Lepušič v Gorenčah, ki glešta že čez 1000 triletnih drevesic. Še je tudi drugih sosedov in faranov, ki za takimi lepimi zgledi ne zaostajajo. In to se godi vse na tihem tako, da naše kmetijsko društvo v Celovcu od tega še ve nič. —

Po radostnem letém izpraševanju, čujte! zadonijo mični in vbrani glasovi šolarčkov in šolare krasno cesarsko pesem: Gosp. fajmošter Treiber, sam dober pesnik in pevec, so to pesem složili in tudi naprev posebej za njo napravili. Vsi pričujoči smo poslušali ginjenega serca, kako mično in milo kipijo z mladih serc želje in glasovi za blagor in srečo presvitle cesarske rodovine. Clo petletni fantički zna-

jo z glave celo lepo pesem, česar sem se sam večkrat prepričal.
Glasi se pa takole:

Le postojmo,
Le zapojmo
V čest cesarja našega,
Franca Jožefa!

Le postojmo,
Le zapojmo,
Saj imamo mamico
Elizabetico!

Bog ohrani
Nam cesarja
Vsem očeta dobrega
Vse česti vrednega!

Milo gleda
Cesarica
Svojega deteta obraz,
Sprelep je tud' za nas.

Bođmo vselej
Njima vdani,
In z jedinjeno močjo
Bo vse premagano.

Besede so mične in po otroško serčne, ravno tako tudi napev serčen in mil; zatoraj pa tudi vsem otrokom oči veselja miglajo, kolikorkrat to pesmico pojo!

Iz Zagreba. Naš prevzvišeni kardinal in nadškof Juri Haušlik so svojo darežljivo roko spet odperli in slavno pokazali svoje domorodno serce. To vam je tudi po Slovenii občno znano, da nema gotovo nobene javne ustanove pa tudi nobenega blagotvornega društva, kateremu bi ne bili naš vzoriti kardinal na pomoč pritekli. Pa njih usmiljenje in dobrotu nema ne konca ne kraja. Te dni so spet darovali 12.000 gld. sr. v obveznicah narodnemu museju, Matici in druŕstvu za povestnico jugoslavensko, vsakemu po 4000 gld. sr. Bog jim plačaj vse stoterno! Sploh moramo reči, da škofi in cerkovni dostojniki krepko podpirajo vse blagotvorne in domorodne naprave. Tako je znano, da so presvitli knez in škof Lubljanski: Anton Wolf za slovenski slovar poklonili 15.000 gld. sr., tudi za slovensko sv. pismo so namenili lep dnar. Lani se je v Jindrihovem Gradcu (Neuhaus) na Češkem obhajala petdesetletna obletnica tamošnje gimnazije; vaš knezoškof gosp. Adalbert Lidmanský so darovali 2000 gld. sr. Alite da je to za te gospode in sv. cerkev slavno, za nas pa veselo? Pa rojen Slovenec sem, druŕtvenik druŕtva sv. Mohorja sem, zato lahko verjamete, da mi je tudi naše druŕtvo na misel prišlo. Vzamem toraj druŕtvone rajtenge v roko in pregledujem, kdo in kako se je tudi našega druŕtva usmilil in ga podpiral. In v računih so imenovani sledeči p. n. gg. dobrotniki:

Svitli knezoškof Anton Martin Slomšek

enkrat	500 gld.	} 1300 gld.
drugokrat	800 gld.	

Uzorit kardinal Juri Haulik	40 gld.
Svitli škof v Djakovu Juri Strossmaier	40 "
Svitli knezoškof Anton Wolf	10 "
" knezonadškof Franc Lušin	10 "
" knezoškof Adalbert Lidmansky	6 "
Terzaška škofija iz Ravnikarjeve ustanove	30 "
Gg: fajmoštri, kaplani, učitelji in drugi družtveniki so pošiljali za družtveno maico, ki šteje okoli	300 "

To družtvo izdaja res vse hvale vredne knjige, posebno potrebne duhovnikom in koristne prostemu ljudstvu. Škoda je in boli me, da jaz nisem kak bogatin, gotovo bi družtvo kaj bogato omislil! Pa v svojem revnem stanu ne morem, kot svojo letnino lepo poredoma plačevati. Da bi Oče nebeški milostljivo pogledal na naše družtvo, in skoraj obudil nam mogočnega podpornika. Res to družtvo je obilne podpore potrebno, pa tudi vredno! Ne smemo pozabiti, da je težko tako družtvo osnovati, še težej živega ohraniti, nartežej pa zamerlega spet k življenju obuditi in na noge spraviti. Bog z vami in z našim družtvom! Sv. Mohor prosi za nas! Zdravstvujte!

Iz Gorice. 9. p. m. smo imeli pogreb moža, kterega spomin se naj vsaj v Slov. Prijatlu najde. Umerl je namreč 7. imenov. mesca (januarja t. l.) po kratkej bolezni, alj v visoki starosti 88. leta senior goriške duhovščine, prečastni gospod Peter Budin, korar in školast. Rojen je bil rajni 6. februarja l. 1770 v Gargarju, v znožji sv. Gore, vasi in kaplaniji solkanske fare, od poštenih kmetiških starišev Poslali so svojega sina, nadepolnega fantiča, o svojem času v bližnjo Gorico v šole, kjer je bil nemške in latinske šole doveršil, in se potem v nemški Gradec podal, tam modroslovje in bogoslovje dodelat. Bil je 23. februarja l. 1794 mašnik posvečen, in potem kaplan v Devinu — Duino — tik jadranskega morja postal, kjer se je celih 10 let v vinogradu gospodovem jako obnašal. Ta kraj je bil posebno tistikrat nezdrav, toraj je našega Petra merzlica vsako leto nadlegovala. Med tem je bila Zgoniška duhovnja spraznjena, in občna želja Zgoničanjev je: devinskega kaplana za svojega duhovnega pastirja imeti. Spolnilo se je to in 15 let je rajni jezusovo čredo v Zgoniku pasel, bivši mašnik ves po volji božji. Zvedivši njegove krasne lastnosti rajni slavni nadškof Jožef Walland, ga je l. 1819 za korarja goriške stolne cerkve izvolil. Ko korar je bil tudi nadškofov pečatnik, in sicer do l. 1825. Od tega leta do smerti imenovanega nadškofa t. j. do l. 1834 general vikari. Od l. 1823 do l. 1842 vodja goriškega seminšča. Zavolj visoke starosti se je bil tej službi odpovedal: l. 1843 pa je petdeseto obletnico nove maše obhajal, in sicer na Kostanjevici pri Gorici v cerkvi čast. o. o. frančiškanarjev. Govornik v tej slovesnosti je bil visokačastiti o. Klar Vascotti, franc. provincial, občno znan taljanski pridigar. Govor se dobi natisnjen. Po smerti rane slovečega Valentina Staniga je naš mnogozasluženi korar školast postal

in l. 1853 še krepko v imenovani cerkvi šestdeseto leto mašništva slovesno obhajal, toraj je 64 let mašnik bil. Popisati obširniji in po vrednosti življenje tega verlega moža bi bilo treba spretnejšega peresa kakor je pisatelja nazočih verstic. Jeden glas je vsih, ki so rancega poznali: da je bil dobrotnik, ki mu ga para ni bilo, njegovi naj večji pregrešek: da je bil predober, kar je pa njegova naj večja pohvala. In v resnici: rajni je bil miren, vljuden, pogovoren, dobrotljiv, usmlen, in ako ravno v stanu si bogastva in denarjev spraviti, je bil tako malo na to natvezan, da je še to, kar je sam potreboval, vbogim podelil, toraj je bila njegova zapuščina grozno majhna. Njegovo zlahtno serce mu v veliki starosti ni pripustilo opustiti, kar je dobrega, lepega in potrebnega spoznalo.

Tako n. pr. je bil rajni ud družtva sv. Mohorja, in to posebno obdaril, pokazaje, kako ljuba mu je bila slovenščina, za katero je bil že ko nekajni šolarček tu vnet, ker je sam o svojem času tukej v veliki cerkvi slavnega nadškofa Rudolfa Jožefa, grofa Edling-a, kersansko-katoliški navk slovenski razkladovati slišal. — Krono postaviti na svoje večletne brezštevne dela je rajni l. 1853 gl. 50 podaril za odkupljenje zamurčika pekoče Afrike, kateri se je imel „Peter Budin“ klicati, kar je bila „Zg-Danica“ oznanila. — Blagor mertvim, ki v Gospodu umerjejo! odsdej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredó za njimi. Tukaj na svetu mu je Bog dal leta 1819 peti sreberno, l. 1843 zlato, l. 1853 pa demantino sveto mašo gotovo mu je pa tudi tam v nebesih dal nositi nebeško krono, in prepevljati večno Alelujo!

Cerkveni novičar.

Iz Celovca. Kakor vsako leto smo dobili tudi letos pastirski list našega milostljivega knezoškofa Adalberta. Res kakor drugi Janez Kerstnik vabijo in opominjajo verne ovčice, pripravljati se ta sveti postni čas na veselo veliko noč. Najpred kažejo, kako potrebna da nam vsem je prava pokora. Koliko sv. postnih časov je marsikteri kristjan že zamudil in preslišal mili glas svoje ljubeznive matere sv. katoliške cerkve! Letos ne sme več taka biti: pogledjmo kristjane prvih časov, kako so se postili in pokorili, — pogledjmo kralja Davida, kako je noč in dan prav premišljeval in obžaloval svoje grehe. Delajmo tudi mi tako, zgrevajmo in objokajmo tudi naše grehe, in premišljajmo neskončno ljubezen usmiljenega Boga, ki je dal svojega edinorojenega Sina v grozovitno smert za odpušcanje naših grehov! Prava grevenga in žalost pa se ne bo samo skrivala v sercu, kazala se bo tudi zunaj: pravi zgrevani spokornik se bode rad in ostro postil, kakor nam je Jezus lep izgled zapustil, bode v samoti in na tihem svoje grehe obžaloval, Jezusovo britko terpljenje pogo-

stoma premisljeval, in svoje grešno meso krotil in strahoval. Da bi te jaderne in svete besede padle v dobro zemljo in mili Bog jih blagoslovil! Le to je škoda, da jih bodo duhovniki po slovenskih farah še le na slovensko prestavljali in Bog ve kako. Srečni tisti slovenski farmani, ki imajo vnete dušne pastirje, da jim bodo ta prelepi pastirski list tudi lepo in prav poslovenili: globoko v serce jim bodo segale mile besede višjega dušnega pastirja.

— Že v prvem list smo omenili, da se pri nas nek Jožef Pihler pripravlja prestopiti na našo katoliško vero. Le to ni res, da bo kerst še le prihodnjo kerstno saboto; spet se je poterdilo, kar Jezus pravi: „Kdor prosi, dobi, kdor išče, najde, in kdor terka, temu se odpre.“ Dvakrat se je pognala prošnja, da bi milostljivi knezoškof dovolili, dobro podučenega juda koj sedaj kerstiti, pa vselej je spodletelo. Kar se napravi Jožef Pihler sam, gre k svitlemu knezoškofu in sprosi, kar je dosedaj zastoj iskal. 25. dan januarja — spomin spreobrnjenja sv. Pavla — je bil odločen, da se naj sv. kerst opravi. 25. jan. ob 7 uri zjutraj toraj je bil Jožef Pihler v mestni glavni fari kerščen. Mestni nadfajmošter in kosistorialni svetovavec, gospod Maximilian Walner, ga je kerščeval v žagradu ali sakristiji imenovane cerkve. Med sv. mašo je novokerščenec sprejel presveto rešnje telo in se skoz in skoz prav pobožno obnašal. Po sv. maši so gosp. fajmošter govorili kratko pa serčno besedo. Da bi jo novokerščenec zvesto v sercu nosil in se lepo po nji ravnal. Bog mu daj k temu svojo gnado in pomoč! —

Ljubljana. Vodnikov blagi spomin so v Ljubljani ne samo po domorodno, ampak tudi po katoliško obhajali. Prvega februarja popoldne je bila velika slovesnost v Vodnikovi hiši pri Žibertu v Šiški. Prav očitno se je o tej priložnosti pokazalo, kako spoštovan in ljubljjen je oče slovenskega pesništva. 5. februarja zvečer je bila v gledišču tudi Vodniku na čast slovenska beseda, pri kateri se je samo slovenski govorilo in prepevalo. V saboto pa ob 10. uri dopoldne se opravljala pri čast. o. o. franciškanih sv. maša za dušo rajnega Vodnika. — Kakor je že znano, bo gospod C. H. Costa v Ljubljani posebne bukve Vodniku v spomin na svitlo dal. Povabil je čast. gospod vse slovenske domorodce, naj da kak sostavček napišejo v te zlate Vodnikove bukve. „Novice“ so oglasile imena tistih gospodov, od katerih je gosp. Costa že kak sostavek prejel. In zares skoraj nobeno slavno ime ne manjka! Iz vseh krajev so dospeli sostavki. Pričakovati toraj moremo si kaj lepe knige. Zatoraj vabimo tudi naše čast. gosp. naročnike, naj da se obilno naročujejo ali v Ljubljani ali pa tudi v Celovcu pri vredništvu „Slov. Prijatla!“ — naj pošlje, kdor je dobre volje! Tudi za spominek še nabiramo.

Terst. Ni dolgo, kar so se milostlj. teržaški škof skoz Ankono v Rim podali; menda so tje bili poklicani. Tudi Budejovski škof

slavno znani česki pisatelj, Valerijan Jirsik se napravljajo tekoče leto v Rim potovati.

Senj. (Zeng.) Dr. Franc Rački, korar ilirskega kapitola v Rimi, je bil imenovan za pravega družnika slavne akademije „dei Quiriti“; ravno tako tudi slavni zgodovinar v Zagrebu Ivan Kukuljevič, in Dr. Hattala, profesor v Pragi; samo iskreni ni učeni Slavjani. Ta akademija ima 12 znanskih odborov; tem se bo sedaj pridjal 13. odbor, ki se bo pečal s slavjanskimi knjigami in zadevami. Ravno tako so sv. oče Pij zaukazali, da naj se tudi pri propagandini skupščini poseben odbor osnuje, ki bo slovenske tvarine pretresal in si posebno prizadeval zjediniti izhodno cerkev. Tako naš slavjanski jezik in naši slavjanski velikani tudi v Rimu pridejo do časti in spoštovanja!

(Zagr. k. list.)

Praga. Sveto-ivansko društvo na Českem je podobno našemu društvu sv. Mohorja. Vodja tega društva je visokovredni Dr. Pešina, stolni korar v Pragi; lani je ta slavni in iskreni domorodec pel drugo sveto mašo, o kateri priložnosti ga je naš presvitli cesar povišal za viteza, in sicer viteza z „Čehorodu.“ Pa starec je hudo obolel in oslabil, zatoraj je vodstvo društva sv. Janeza Nep. prevzel Dr. Inocenci Frencl, rektor pri sv. Jurju. Število družtvenikov veselo narašča in samo mesca novembra min. leta jih je toliko pristopilo, da so dohodci za ta mesec narasli na 4880 fl. sr.

Litomer. Litomeriški škof so razposlali silno imeniten in prelep pastirski list do vseh fabriških posestnikov. Skerbni škof jih opominjajo na njih dolžnosti. Nevarna je, pravijo med drugim, nevarna je pot, po kateri hodijo fabrikanti: njih vera in duša ste v nevarnosti. Naj se ne mislijo gospodarje, ampak le hišnike svojih posestev, ostro rajtengo bojo od njih enkrat dajali. Dalje jim je treba gledati, da živijo njih podložni in delavci lepo in keršansko. Naj odpravijo vsakega, ki gerdo obrekuje, nesramno kvanta, govori zoper sveto vero, kolne Boga in hudo preklinja itd. . . . naj ga odpodé, če bi jim bil tudi potreben, kakor oko v glavi. Naj dalje skerbijo, da se ob svojih časih, postavim: ko zvoní . . . spodobno moli, zlasti pa, da nedelje in praznike na tanko praznujejo, in se nikakor ne dajo premotiti. — Da bi to sveto seme padlo bilo v rodovitno zemljo!

Lvov. 14. januarja je v Uniovu na svojem gradu zamerl Njeg. emin. kardinal, gerško-katoliški prvostolnik Mihael Levicki. Rojen je bil l. 1774, l. 1818 je postal nadškof Lvovski, l. 1848 prvostolnik gališki, in l. 1856 kardinal-duhovnik. Potegoval se je goreče za gerško-katoliško vero, zatoraj ga je sedajni papež Pij povišal za svojega kardinala. Pred njim sta le dva gerško-katoliška škofa nosila kardinalski klobuk, in scer: Besarion, škof Nicejski in Isidor, nadškof Kijevski; dobila sta ga pri Florentinskem zboru l. 1439; odtistihdob ga ni več nosil noben gerško-katoliški škof. Bolehal je kardinal Levicki že od l. 1846, pa vendar skerbno pasel svojo mnogoštevilno

čredo. Bil je dobrotljivega serca in napravil neko ustanovo, ktera podpira vdove in sirote gerško-katoliških duhovnikov. R. i. p.!

Polsko. „Universu“ se piše iz Poljskega, da oni glas ni res, da misli cela Helmska škofija prestopiti na gerško-nezjedinjeno vero.

Dunaj. V Pazmaneumu živi sedaj čast. gospod Whelan, škof Ohajski v severni Ameriki. Hoče kaj nabirati za svojo slabo preskerbljeno škofijo. Mož je še le 48 let star, pa lahko misliš, da je že 60. Ko je škof postal, ni imel več kot le enega duhovnika; zdaj jih ima 10, pa sam si jih je izučil, posvetil in poslal v nograd Gospodov. On je fajmošter, profesor, pridiznik in škof. Ko so ga vprašali, kje stanuje, je smeje odgovoril: „Sub sole“ pod milim nebom. Njegova škofija šteje le 3000 duš. — Tudi v šolo hodi na Dunajskem vseučilišču gr. Tit. Zsigraj, c. kr. ključar (komornik), bivali kapitan husarski. Pa vojaščino je na kljuko obesil in se jel bogoslovja učiti; in zdaj je ravno v štertem letu. Breviar se uči moliti v Pazmaneumu. Priskerbel si je vse cerkovno orodje: oltar monštranco, ciborij itd. in čaka, kdaj ga bo njegov škof poklical; pojde v Buffalo v Ameriki, kamor ga je bil škof sprejel.

(Cir. a Metod.)

Marija Celj. Prišlo je tu sem v letu 1857 stoletnico praznovati in božjo mater častiti več ko 264,000 romarjev; med njimi blizo 1200 duhovnih, 21 škofov, nadškofov in kardinalov, in svitli cesar sam s svojo pobožno gospo. Celo sv. oče Pij IX. so svojemu apostolskemu poslancu na Dunaju naročili, naj v njih imenu božjo pot opravi, ter so Mariji v čast dragoceno monštranco podarili.

To imenitno praznovanje so sklenili na zadnji dan leta visokovredni Sekovski škof Otokar Marija. Imeli so dopoldne pridigo in slovesno opravilo pri gnadnem oltarji, na zadnje so ljudstvu blagoslov podelili z monštranco, ki so jo sv. oče darovali. Popoldne o pol šestih so imeli litanije in potem so Te Deum zapeli. Vsi, ki so bili pričujoči, tega večera gotovo nikdar pozabili ne bodo. Po tem se je terg razsvetlil in okoli sedmih so se vse hiše in veličanske cerkvene vrata krasno lesketale, in vesela godba in mili glas zvonov je označeval daleč krog, da je konec prelepega praznovanja.

Milan. (Zadnji trenutki iz življenja slavnega Radeckega). 30 decembra zjutraj so moči bolnika zlo zapuščati jele, vedno bolj je ogluševal, glas mu je bolj in bolj oslaboval, dihal je vedno bolj počasi in delj časa se ni nič zavedel. 31 decembra se je prevzvišeni bolnik z velikim trudom spovedal, sv. obhajilo prejel in 2. januarja t. l. je bil v poslednje olje djan; med tem sv. opravilom se je večkrat pokriževal in tako dokazal, da se še zave. Ta dan se je še večkrat zavedel in viditi je bilo, da mu je nekoliko odleglo. — Zlo nemiren pa je bil 3. januarja zjutra in prizadeval si je govoriti, tode večidel brez vspeha. Deržal je z eno roko roko svojega sinu grofa Bogdana, z drugo generalmajorja Eduarda žl. Staegerja. Ta je svoje uho blizo

ust umirajočega deržal, pa ni zamogel drugega razumeti, kakor: „Mojim ljudem plačilo! — Zahvalujem se vam! — z Bogom! — Naj mirno umerjem!“ — Te so bile zadnje razumljive besede feldmaršalove. V vednih omotcah je bolj in bolj počasi dihaje ob osmih zjutraj, ne da bi bil posebne bolečine občutil, svojo dušo izdihnil. Ginljivo je brati, kako so se ruski poslanci pri pogrebu Radeckega obnašali. V trenutku, ko se je krasno in bogato okinčana truga očeta Radeckega z mertvaškega voza vzdignila in na tla postavila, pristopijo deržavni možje, — semle prišla ruska vojaška deputacija — in padejo pred trugo rajnega na kolena, opravljajo v slavenskem jeziku svoje narodne molitve, in poljubovajo trugo rajnega maršala po lepi navadi svoje domačije. Rajni je voljil 200 gld. za svete maše, 300 gld. pa za milanske uboge. Od rajnega maršala Radeckega „Sonntagsblatt“ med drugim tole piše: Ravno pred nekim bojem, prejden maršal konja zajaha, prav skerbeno okrog išče neko reč, ktera se mu je bila zgubila. Nek vojak blizo njega to zapazi, mu hoče pomagati, išče in najde molek ali patnošter na zemlji. Tega je Radecki tako skerbljivo iskal. Ves vesel ga vzame z roke vojščakove, ga spošтовaje shrani in jaha na vojsko.

Carigrad. 6. decembra l. 1857 blagoslovljena je v Carigradu nova cerkva, pozdignuta na čast Bogu in Bogorodici prečistoga spočetja; prije so katolici samo po hišah morali overšavati službo božjo. Ova cerkev stavljena je na mestu, kjer je počivalo telo jermensko katoliškega-mašnika, ki je 6. nov. 1735 za vero kerv preliil. Cerkev stoji v predmestju Psamatia. Dosad so katoliške cerkve ali bogomolnice samo bile v predmestjih Galata, Pera, Bujukdere in na krajnem bregu Bospora.

Iz Turskega. Prije nekoga vremena umerl je v Skadru (Scutari) jedan pravoslavni protopop. Dosada ni bilo pripuščeno, da se pri pogrebih opravljajo javno (očitno) obredi ali ceremonije; sploh je bilo prepovedano, da se izveršuje tuja kaka vera. Ali ruski konsul se potegne za to in rajni se je pokopoval skoz in skoz po obredih; ruski konsul sam je bil v gali pričujoč pri pogrebu. Res da ceremonijam nikdo ni ničesar na pot stavljaj, pa Turci so se povlekli v svoje hiše, da bi ne vidili na svojoj zemlji tolike slobode, in so v svojem sercu ugušili svoj gnjev. In tako je gledal Skadar po 300 letih, da se po njegovih ulicah nosi znamenje odrešenja, znamenje sv. križa, in da se čuje cerkveno pevanje! —

Nemsko: Visokočastiti nadškof Bamberski Bonifaci žl. Urban so za tukajšno družbo rokodelskih pomagavcov hišo, skedenj in vert za 6100 gld. kupili, in mu jih 24. oktobra 1857 izročili. Predsednik Endres je potem začel hišo popravljati dati, ki je bila znotraj precej zanemarjena. Poprava naj potrebnijih reči pa je veljala 1379 gld. 18¼ kr. Tudi ta znesek so prečastiti nadškof plačati

blagovolili. Tako tedaj ima družba svojo lastno hišo lepo uredjeno. 6. decembra je bila slovesno blagoslovljena. —

Pa ravno oznanjujejo časopisi žalostno novico, da pretečeno noč so umerli nadškof Bamberške nadškofije Bonifaci Gašper žl. Urban. Umerli so se rodili v Beuerbergu 6. januarja 1773 in so tedaj pred tremi dnevi 85. leto svoje starosti preživeli. Mašnika so bili posvečeni 16. marca 1796, korarja v Monakovem 28. oktobra 1821. V letu 1835 22. marca so bili izvoljeni za posvečenega vladika, in 23. maja 1842 nadškofa v Bambergu.

* Skoraj cela Evropa moli zdaj za zjedinenje ločenih Gerkov. Moli se na Francoskem, Tirolskem, Ogerskem in zdaj tudi na Nemškem. Monastirski, hildesheimski in paderbornski škofje so poslali do drugih nemških škofov povabilo osnovati novo družbo, ktere namen bo, poganjati se za zjedinenje izhodne ali gerške cerkve s papežem. To doseči ima pomagati, molitev in učeni spisi, ki bojo dokazovali, v čem da se ločimo in kako bi se mogli sporazumeti. Družba bo imela lasten časnik v nemški in francoski izdaji. Poiskalo se bo zanj obilno spisovavcov, ki bojo preiskovali gerške cerkvene učeničke, ki so bili pred razkolništvom, in polemiške spise gerške cerkve, ki ločenje zagovarjajo. Varh ali patron družbe bo sv. Peter; v njegov god bojo šli vsi družniki k sv. obhajilu. Tudi mi Slovenci imamo že nekaj let bratovščino ssv. Cirila in Metoda in molimo za po jeziku nam sobratne, po veri pa odcepljene brate Ruse. Božja pomoč bodi z nami!

iz Rima. Adventni čas so bile v Rimu tudi poljske pridige v poljskeji cerkvi sv. Klavdija; tukaj pridiga g. Peter Semenenko in Jeronim Kajsievič; tudi se poljski pridiguje v francoskeji cerkvi sv. Ludovita, kjer pridiga slavni pridigar Felix, jezuitar. Vsi Polaci, ki v Rimu prebivajo, tje dohajajo, in posebno ima P. Felix toliko poslušavcev, da je cerkev vselej prepolnjena.

— General Orgoni, načelnik vojsk birmanskih prišel je v Rim k sv. Očetu; on je volje se s papežem pogovarjati zastran misijona, ki se ima napraviti v cesarstvu birmanskem, (birmansko leži v Azii, in je nar manj tako obširno, kot Avstrijansko, ali duš pa le šteje 8 milijonov). Ta general je rojen Francoz, birmanski cesar ga posebno spoštuje in ljubi, zatoraj se katoliškemu misijonu dosti dobro godi. Prej ko ne da bo ondi nekoliko škofij napravljenih. Bog daj!

Špansko: V Madridu je na den sv. 3 kraljev prinesla kraljica v kraljevsko kapelo tri zlate kelihe, kakor se to godi vsako leto.

Portugalsko. V Lisabonu je ob poslednji hudi želtnici 45 duhovnov umerlo. Spolnovaje svoje dolžnosti so bolezen našli. Kdor je le mogel, je pobegnil iz mesta, le samo mladi kralj in duhovniki so ostali zvesti svojemu poklicu. Potem toraj ni res, kar smo brali, da duhovniki niso svojih dolžnost zvesto spolnovali.

Afrika. Iz Hartuma naznanuje g. Kirchner med drugim, da je prevzetne in nepokojne barijske zamurce tudi to leto huda lakota terla, in misijon jih je moral zopet na sto in sto smerti za lakotjo rešiti. Posebno hvali v. č. gosp. provikar g. Ueberbacherja, on je več ko misijonar, on je apostel.

Azija. V Kini kristjani strašno terpijo, mesca oktobra m. l. so v Kihu, poglavitnem mestu Tukianskega, na velikem tergu kristjanom glave odsekovali. Škofa Diaz-a so že prej umorili, njegov naslednik, g. Melhior, je pa vtekel le na čudovitno vižo.

Društvo sv. Mohorja.

* Dalje so pristopili č. gg.: 1102 Oswald Ant., kapl. v Libeličah, 1103. Ferenc Jan. kap. v Schwambergu, 1104. Bonzl Jož., kap. v Polhov. gradu.

* Dalje so plačali za l. 1857. gg.: Francišk. samost. v Gorici. Ferenc Jan., Kopal Miha, Koron Fr., Dr. Rumpler.

* Dalje so plačali za l. 1858 č. gg.: Aliancič And., Božič Bal., Breclnik Jan., Boncl, Banješ, Dürnwirth, Diviak Ant., Eržen Ign., Ferenc Ant., Farna buk. v Braslovčah, Jevnikar, Krampferger Fel., Kos Jak., Kovač Jož., Komatar Jan., Krašovic Jož., Dr. Kočevar, Kozina (1/2), Lukanc Jak., Letnik Mat., Okorn Fid., Oswald Ant. (1/2), Pečovnik And., Potočnik Ant., Pukšič Fr., Radičnik, Dr. Robič, Simandl, Stojan, Slanič, Smeričnik, Štritar And., Trafenik Fr., Trunk, Vovk Jan., Zamejc Andr., Zizej Pet.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Č. g. Biconik Franc, je dobil faro Logoves, č. g. Walher Andr. faro Zweikirchen, Pindur Vincenci pa kuracijo Oberhof. Černic Jan. pride za spovednika k Elizabetarcam v Celovcu. Jeseničnik Greg. za exposita na št. Ulriško goro. Kassel Jož. za kapl. v Brežje (Friesach). Jakopič Jan. za provisorja v Poreču. Pappler Jak. za provis. v št. Stefan. Walchensteiner Ant. za kaplana v Holz. Jörgger Alb. za kaplana k sv. Hemi in Wasina Karl pa za kaplana v Zgornjo Belo. Umerla sta: Wittling Karl, fajm. v št. Stefanu, Spendier Jož., fajm. v Porečah. R. I. P.

Lavantinska škofija: Ant. Jerala, fajm. v Obirji, je zvoljen za Vovbre (Hainburg). Martin Godina, kaplan v slov. Bistrici, stopi zavolj bolehnosti v začasni počitek. Rajmund Koceli, kaplan pri Materi na jezeru, pride za kaplana v Šmarten pri Saleku.

Goriška škofija: Tam so umerli 7. prosenca t. l. korar in školastik, preč. gosp. Peter Budin, v 88. letu svoje starosti, — gosp. Švagel, kaplan v pokoji, 19. kozoperska, in gosp. Pucihar 10. grudna. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Gosp. Simon Kosmač, duh. pom. na Trati, pride ravno za kapl. v Kover; g. Anton Zorman pa s Kovera na Trato; g. Blažu Lipo-vicu, fajmoštru v Koveru, je privoljeno v pokoj se podati, in imenovana duhov-nija je od 8. t. m. razpisana. Tudi lokalija Poljanica in fara Stari terg pri Ložu ste izpraznjeni in 11. t. m. razpisani. Grof-Lambergova korarija pri ljubljanski stolni cerkvi je podeljena v. č. gosp. Jurju Zavašniku, koraru Flachenfeld-Volvicove korarije in višjemu šolskemu ogledu ljubljanske škofije. Fara Čemšenik je podeljena farnemu vikarju v stari Oslici, č. g. Kajetanu Huberju. — Umerli so č. gg.: Matija Jelovčan, vpokojeni fajm. iz Povira na Teržaskem, v Zalogu na Cirklanskem 5. t. m. Anton Pagon, vpokojeni kostanjeviški fajm. v Radečah, tudi 5. t. m. Jožef Gramer, lokalist v Poljanici, 7. t. m. Leonard Janež, fajm. v Starem tergu pri Ložu, 10. t. m. R. I. P.!